

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie
usług społecznych dla
powiatu
garwolińskiego**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – maj 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza powiatu	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w powiecie garwolińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie garwolińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w powiecie garwolińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie garwolińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie garwolińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie garwolińskim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów Powiatu garwolińskiego w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych	17
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	17
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	18
III. Analiza świadczonych usług społecznych	25
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców powiatu garwolińskiego	33
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	33
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów	35
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie garwolińskim	57
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	57
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	59
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	61
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	63

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	66
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie powiatu	67
Spis tabel	69
Spis wykresów	70

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – Computer Assisted Web Interview, ankieta online.

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja (DI) - rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

Gmina - podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS – Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

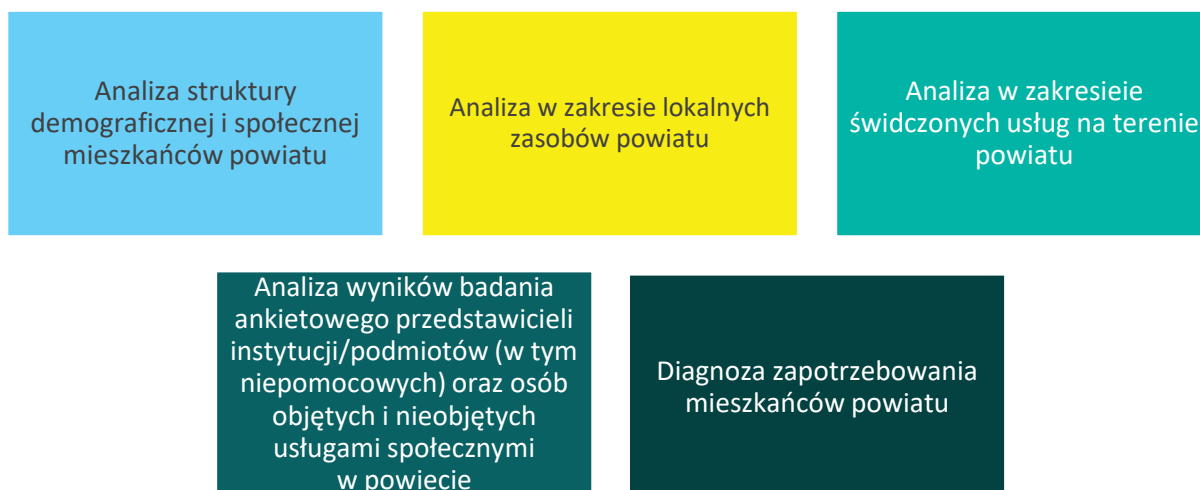
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy powiatu garwolińskiego. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w powiecie garwolińskim oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Powiat garwoliński na koniec 2023 roku zamieszkiwało 105 510 osób, w tym 53 185 kobiet i 52 325 mężczyzn. W strukturze wieku: 23 161 osób znajdowało się w wieku przedprodukcyjnym, 60 705 w wieku produkcyjnym, a 21 644 w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza powiatu

Dochody powiatu w przeliczeniu na mieszkańca były niższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była niższa od wartości dla województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

W powiecie garwolińskim funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność oraz rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wyniosła 273 i stanowiła największą grupę w tej kategorii (w tym 137 Kół Gospodyń Wiejskich), angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie powiatu działały również warsztaty terapii zajęciowej.

W powiecie garwolińskim funkcjonowało 17 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym: 1 PCPR, 14 OPS, 1 DPS oraz 1 ŚDS. Na terenie powiatu działały także lokalne i powiatowe placówki wsparcia, takie jak: kluby seniora (w tym 5 Klubów senior +), uniwersytet trzeciego wieku, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówka wsparcia dziennego, schronisko dla bezdomnych oraz placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

W przypadku placówek niepomocowych w powiecie funkcjonowały na koniec 2023 roku: placówki służby zdrowia, 4 hale sportowe, 12 bibliotek, 2 centra sporu oraz 8 ośrodków kultury.

W ramach projektów gminy powiatu grójeckiego oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

W 2023 roku gminy powiatu garwolińskiego dysponowały 317 mieszkaniami komunalnymi, w tym 66 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 38 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 17 osób.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie garwolińskim pokazała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia pieniężne. W 2023 roku

ze świadczeń w tej formie skorzystało 1 519 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 1 305 osób. W ramach struktury otrzymywanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety oraz osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie gostyńskim w 2023 roku należy wymienić:

- ubóstwo, które dotknęło 752 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która wystąpiła u 603 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 453 rodzin
- niepełnosprawność, która dotyczyła 447 rodzin
- potrzebę ochrony macierzyństwa, która wystąpiła u 210 rodzin, w tym 149 rodzin wielodzietnych.

W 2023 roku PCPR powiatu garwolińskiego przeprowadził 3 wywiady środowiskowe, które objęły 3 rodziny, liczące łącznie 3 osoby.

W 2023 roku OPS-y z powiatu garwolińskiego przeprowadziły 2 386 wywiadów środowiskowych, które objęły 1 731 rodzin, liczących łącznie 4 426 osób. Praca socjalna została skierowana do 1 678 rodzin, w których znajdowało się łącznie 4 171 osób. W tym samym roku zawarto 2 kontrakty socjalne.

V. Charakterystyka usług społecznych dla **osób starszych** w powiecie garwolińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie powiatu liczba osób starszych wynosiła 21 644, co stanowiło 20,51% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 353 rodziny spośród osób starszych z czego 216 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 604 członków tych rodzin, co stanowiło 0,57% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu garwolińskiego usługi opiekuńcze świadczone dla 151 osób na łączną kwotę 1 309 830 zł.

Na terenie powiatu znajdują się placówki wsparcia dla osób starszych tj.: 5 Klubów senior+, uniwersytet trzeciego wieku.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu garwolińskiego dobrze wspierają osoby starsze (34% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminy powiatu garwolińskiego osobom starszym są niewystarczające (34% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu garwolińskiego jest trudne (39% beneficjenci usług społecznych, 40% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminach powiatu garwolińskiego z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców powiatu najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie garwolińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w powiecie garwolińskim zamieszkiwało 12 691 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 447 rodzin zamieszkujących gminy powiatu garwolińskiego, w których żyło łącznie 958 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 9 osób w kwocie 10 948 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 26 osobom na łączną kwotę 127 884 zł
- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięły udział 76 osób, kwotę 130 277 zł
- na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 180 osób na łączną kwotę 471 720 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 75 świadczeń na łączną kwotę 356 011 zł dla 45 osób z niepełnosprawnościami.

W powiecie garwolińskim w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 258 914 zł
- na zespoły orzekania o niepełnosprawności wydano 385 399 zł.

W ramach projektów gminy powiatu grójeckiego oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu garwolińskiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (31% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminy powiatu garwolińskiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (38% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu garwolińskiego jest trudne (43% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- działań rehabilitacyjnych
- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pomoc asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w powiecie garwolińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 23 rodzinom, obejmującym łącznie 24 osoby, co stanowiło 0,02% populacji. Schronienia udzielono 17 osobom na łączną kwotę 206 113 zł.

Na terenie powiatu funkcjonuje jedna placówka wspierająca osoby bezdomne prowadzone przez organizacje pozarządową: schronisko dla osób bezdomnych oferujące 30 miejsc.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu garwolińskiego źle wspierają osoby w kryzysie bezdomności (23% beneficjenci usług społecznych, 21% niekorzystający z nich).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu garwolińskiego są niewystarczające (32% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu garwolińskiego jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu garwolińskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- noclegowni; ogrzewalni
- punktów pomocy doraźnej
- schronisk dla osób bezdomnych.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- praca socjalna.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie garwolińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w powiecie garwolińskim wskazuje, że w 2023 roku 603 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało 128 rodzin, w których funkcjonowało 245 osób. Narkomania występowała jako powód udzielenia pomocy społecznej w 6 rodzinach, w których żyło 8 osób.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gminy przeznaczyły 2 161 715 zł, a na przeciwdziałanie narkomanii 148 145 zł. W 2023 roku przyznano 55 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 107 098 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to: dom pomocy społecznej dla osób dorosłych (kobiet) niepełnosprawnych intelektualnie. zapewniający 77 miejsc prowadzony przez powiat oraz 2 warsztaty terapii zajęciowej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były dla 76 osób, na które przyznano świadczenie, w wysokości 720 524 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu garwolińskiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (30% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy powiatu garwolińskiego są niewystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu garwolińskiego jest trudne (42% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu garwolińskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych całodobowych ośrodków wsparcia
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie garwolińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku w powiecie garwolińskim zamieszkiwało 23 161 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 21,95% mieszkańców powiatu. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie rodziny z dziećmi stanowiły 36,38% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 3 240 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 172 i stanowiły 23,24% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 214 i stanowiły 28,92% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 201 i stanowiły 27,16% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 93 i stanowiły 12,57% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 33 i stanowiły 4,46% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi było 16 i stanowiły 2,16% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi było 11 i stanowiły 1,49% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 222 rodziny niepełne, zamieszkiwane przez 704 osoby.

Powiat prowadził także placówkę specjalistycznego poradnictwa rodzinnego z której skorzystały 62 osoby.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i były to: 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego oferujące 28 miejsc oraz placówka wsparcia dziennego.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu garwolińskiego dobrze wspierają rodziny z dziećmi (30% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminy powiatu garwolińskiego są wystarczające (30% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gmin powiatu garwolińskiego jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (33% ankietowanych) niż jest łatwe (28% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (27% ankietowanych uznało, że jest łatwe, 24% badanych, że jest trudne).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu garwolińskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie garwolińskim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Większość (62% ankietowanych) badanych przedstawicieli badanych instytucji w powiecie słyszała o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

Większość (62% ankietowanych) badanych podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie garwolińskim to: brak środków

finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają brak gotowości do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 37% gotowe do 45% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 6% gotowe do 73% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 79% gotowe do 17% niegotowe.

Większość badanych (93% ankietowanych) słyszała o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS) i niecała jedna trzecia (31%) ankietowanych tę ideę ocenia pozytywnie. Spośród przedstawicieli instytucji 66% badanych przyznało, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje CUS.

Większość (62% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW POWIATU GARWOLIŃSKIEGO W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców powiatu garwolińskiego wyniosła 105 510 osób. Przyrost naturalny w powiecie jest dodatni i kształtuje się na poziomie 72 osób w 2023 roku. Saldo migracyjne jest ujemne i wynosi -174 osoby. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 50,41% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie garwolińskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	105 510	88 998
Gęstość zaludnienia	82,1	281,6
Przyrost naturalny	72	-229
Saldo migracji	-174	237
Kobiety na 100 mężczyzn	102	104
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	23 161, 21,95%	17 872, 19,54%
w tym K	11 296	9 177
w tym M	11 865	8 695
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	60 705, 57,53%	51 577, 57,71%
w tym K	27 853	24 155
w tym M	32 852	27 402
Liczba i % osób 65+	21 644, 20,51%	19 569, 22,74%
w tym K	14 036	12 762
w tym M	7 608	6 807

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 36 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla powiatu w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 74 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 94 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 27,2%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 20,51%, w tym dla kobiet 13,30%, a dla mężczyzn 7,21%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie garwolińskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu w zł.	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark) w zł.
Dochody powiatu per capita	6 597,26zł	7 233,32 zł
Dochody własne powiatu per capita	2 301 zł	3 160,40 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	88	112,7

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą powiecie garwolińskim w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody powiatu per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji powiatu, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody powiatu per capita były niższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych również była niższa niż wskaźnik dla województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie garwolińskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	273	283,5
NGO/ 1000 mieszk.	2,59	3,32
Frekwencja w wyborach samorządowych	57,05%	56,86%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	77,69%	74,71%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące powiatu garwolińskiego w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców powiatu w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźnika dotyczącego NGO był on niższy od średniej wojewódzkiej. Natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów samorządowych była wyższa od średniej wojewódzkiej, podobnie jak w przypadku wyborów parlamentarnych.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W powiecie garwolińskim funkcjonowało 17 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu garwolińskiego.

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania w zł.	Sposób finansowania
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Mazowiecka 26, 08-400 Garwolin	Starostwo powiatowe	5	3 586 669 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Staszica 15, 08-400 Garwolin	Urząd gminy	29	10 152 880 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Rynek Duży 32, 08-450 Łaskarzew	Urząd gminy	7	4 445 658 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. A. Sasimowskiego 10, 08-412 Borowie	Urząd gminy	5	790 674 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Mazowiecka 16, 08-400 Garwolin	Urząd gminy	9	7 928 378 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Jana Pawła II 10, 08-404 Górzno	Urząd gminy	3	3 786 743 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Rynek Duży 32, 08-450 Łaskarzew	Urząd gminy	5	4 254 294 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Ul. Kościuszki 17, 08-480 Maciejowice	Urząd gminy	7	4 652 028 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania w zł.	Sposób finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Rynek 6, 08-420 Miastków Kościelny	Urząd gminy	4	2 914 632 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Kościuszki 28, 08-441 Parysów	Urząd gminy	5	3 961 498 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Wyzwolenia 158, 08-440 Pilawa	Urząd gminy	8	6 974 054 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Rynek 1, 08-460 Sobolew	Urząd gminy	12	4 586 732 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Trojanów 57A, 08-455 Trojanów	Urząd gminy	8	38 550 70 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Warszawska 38, 08-470 Wilga	Urząd gminy	5	3 092 751 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Rynek 1, 08-430 Żelechów	Urząd gminy	9	2 453 094 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek w Życzenie	Dębówka 53, 08 – 455 Trojanów	Zgromadzenie SS. Albertynek Posługujących Ubogim	50	3 965 184 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Główna 45, 08 – 400 Miętne	Starostwo powiatowe	Brak danych	Brak danych	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych JOPS powiatu garwolińskiego.

Zapewniały one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tych jednostek. Z analizy powyższych danych wynika, że na terenie powiatu garwolińskiego funkcjonują: 1 PCPR, 14 OPS, 1 DPS, 1 ŚDS. Na terenie powiatu garwolińskiego funkcjonują także inne jednostki wsparcia: placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, kluby seniora (w tym 5 Klubów senior +), uniwersytet trzeciego wieku, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówka wsparcia dziennego, schronisko dla bezdomnych

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu garwolińskiego.

	Koło gospodyń wiejskich	Organizacja pozarządowe	Spółdzielnia socjalna	Zakład Aktywności Zawodowej	Centrum Integracji Społecznej	Klub integracji Społecznej	Warsztat Terapii Zajęciowej
Suma (powiat garwoliński)	137	273	0	0	0	0	2
m. Garwolin	0	63	0	0	0	0	0
m. Łaskarzew	0	12	0	0	0	0	0
Borowie	15	11	0	0	0	0	0
Garwolin	14	28	0	0	0	0	1
Górzno	10	15	0	0	0	0	0
Łaskarzew	17	12	0	0	0	0	0
Maciejowice	10	10	0	0	0	0	0
Miastków Kościelny	14	25	0	0	0	0	0
Parysów	7	11	0	0	0	0	0
Piława	10	15	0	0	0	0	0
Sobolew	7	19	0	0	0	0	0
Trojanów	18	18	0	0	0	0	0
Wilga	9	14	0	0	0	0	0
Żelechów	6	20	0	0	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W powiecie garwolińskim funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 273, co stanowiło największą grupę w tej kategorii (w tym 1 Kół Gospodyń Wiejskich), angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie powiatu funkcjonowały również warsztaty terapii zajęciowej.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu garwolińskiego według rodzaju prowadzonej działalności.

	LICZBA ZAREJESTROWANYCH NGO /SUMA NGO Z WSKAZANĄ DZIAŁALNOŚCIĄ	SPORT	KULTURA	EDUKACJA	ZDROWIE	POMOC SPOŁECZNA	BEZPIECZEŃSTWO	ROZWÓJ LOKALNY	EKOLOGIA	DEMOKRACJA	WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	RYNEK PRACY	DZIAŁ MIĘDZYNARODOWA	NAUKA TECHNIKA	BRANŻOWE	RELIGIA
Suma (powiat garwoliński)	273/218	61	12	5	4	14	101	9	3	0	1	3	3	0	2	0

	LICZBA ZAREJESTROWANYCH NGO /SUMMA NGO Z WSKAZANĄ DZIAŁALNOŚCIĄ	SPORT	KULTURA	EDUKACJA	ZDROWIE	POMOC SPOŁECZNA	BEZPIECZEŃSTWO	ROZWÓJ LOKALNY	EKOLOGIA	DEMOKRACJA	WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	RYNEK PRACY	DZIAŁ MIĘDZYNARODOWA	NAUKA TECHNIKA	BRANŻOWE	RELIGIA
m. Garwolin	63/44	21	4	2	3	7	3	0	2	0	0	1	0	0	1	0
m. Łaskarzew	12/9	2	3	0	0	0	1	2	0	0	1	0	0	0	0	0
Borowie	11/10	2	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Garwolin	28/20	6	0	1	0	2	10	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Górzno	15/13	4	0	0	0	0	8	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Łaskarzew	12/10	1	1	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maciejowice	10/8	0	1	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	1	0
Miastków Kościelny	25/21	5	0	0	0	2	11	1	1	0	0	0	1	0	0	0
Parysów	11/8	1	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Piława	15/13	3	1	0	1	0	6	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Sobolew	19/15	6	0	0	0	0	8	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Trojanów	18/14	2	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wilga	14/15	4	2	2	0	2	4	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Żelechów	20/18	4	0	0	0	1	12	0	0	0	0	1	0	0	0	0

Źródło: Źródło: Opracowanie własne IBC na podstawie danych

<https://spis.ngo.pl/garwoliński?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> [dostęp 1.12.2024].

W powiecie garwolińskim w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 273 organizacje pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 218 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie powiatu były te o charakterze bezpieczeństwa, sportowym, pomocy społecznej oraz kulturalnym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu garwolińskiego

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Gminny Ośrodek Kultury	ul. Garwolińska 19, 08-412 Borowie	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Borowiu	ul. Garwolińska 9, 08-412 Borowie	Jednostka samorządowa	Brak danych	Brak danych	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna im. Waltera Nurzyńskiego w Borowiu	ul. Garwolińska 19, 08-412 Borowie	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Hala Sportowa w Borowiu	ul. A. Sasimowskiego 3 08-412 Borowie	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi sportowe

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Ośrodek Zdrowia SPZOZ	ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 6, 08-404 Górzno	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Górznie	Górzno, ul. Długa 6, 08-404 Górzno	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Muzeum Regionalne w Górznie	Górzno, ul. Długa 6, 08-404 Górzno	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łaskarzewie	ul. Rynek Duży im. J. Piłsudskiego 32, 08-450 Łaskarzew	Jednostka samorządowa	Brak danych	Brak danych	Usługi medyczne
Dom Pracy Twórczej "Bajka"	ul. Alejowa 13, 08-450 Łaskarzew	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Miejska Biblioteka Publiczna w Łaskarzewie	ul. Alejowa 13, 08-450 Łaskarzew	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Hala sportowa	ul. Kusocińskiego 10, 08-450 Łaskarzew	Urząd gminy	Urząd gminy	Budżet samorządowy	Usługi sportowe
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Maciejowicach	ul. Rynek 2, 08-480 Maciejowice	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Maciejowicach	ul. Rynek 2, 08-480 Maciejowice	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Miastkowie Kościelnym	ul. Jana Kochanowskiego 6, 08-420 Miastków Kościelny	Jednostka samorządowa	Brak danych	Brak danych	Usługi medyczne
Gminnej Biblioteki Publicznej w Miastkowie Kościelnym	ul. Szkolna 5, 08-420 Miastków Kościelny	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Centrum Sportu i Kultury	ul. Nadwodna 1, 08-400 Garwolin	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Zajęcia sportowe, warsztaty artystyczne oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży
Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna	ul. Nadwodna 1, 08-400 Garwolin	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Placówki służby zdrowia ¹	Garwolin	Urząd gminy, podmioty prywatne, samorząd powiatowy i wojewódzki	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Parysowie	ul. Borowska 1, 08-441 Parysów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo

¹ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie m. Garwolin można znaleźć pod linkiem: <https://www.znanylekarz.pl/placowki/garwolin> (dostęp 18.12.2024 r.)

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Spes	ul. Książęca 13, 08-441 Parysów	Podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Pilawie	ul. Aleja Wyzwolenia 124, 08-440 Pilawa	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Pilawie	al. Wyzwolenia 124, 08-440 Pilawa	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Placówki służby zdrowia ²	Pilawa, gmina Pilwa	Jednostki samorządowe, podmioty prywatne	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Hala sportowa	ul. Letniskowa 4, 08-440 Pilawa	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi sportowe, rekreacyjne
Biblioteka Gminy Sobolew	ul. Rynek 1, 08-460 Sobolew	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Gminny Dom Kultury w Sobolewie	ul. Rynek 1, 08-460 Sobolew	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Placówki służby zdrowia ³	Gmina Sobolew	Urząd gminy, podmioty prywatne	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Trojanowie z Filią w Korytnicy	Trojanów 63B, 08-455 Trojanów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Trojanowie z Ośrodkami Zdrowia w Korytnicy i w Woli Życkiej	Trojanów 57a, 08-455 Trojanów	Jednostka samorządowa	Brak danych	Brak danych	Usługi medyczne
Gminny Ośrodek Kultury	ul. Warszawska 34, 08-470 Wilga	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Gminna Biblioteka Publiczna w Wildze	ul. Warszawska 34, 08-470 Wilga	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne, czytelnicze
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wildze	ul. Wojska Polskiego 08-470 Wilga	Jednostka samorządowa	Brak danych	Brak danych	Usługi medyczne
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Żelechowie	ul. Traugutta 5, 08-430 Żelechów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Żelechowie	ul. Rynek 19 08-430 Żelechów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne, czytelnicze

² Szczegółowe informacje o placówkach służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://www.pilawa.com.pl/mieszkanicy/zdrowie/punkty-medyczne> (dostęp 18.12.2024 r.)

³ Szczegółowe informacje dotyczące placówek służby zdrowia na terenie gminy Sobolew znajdują się pod linkiem: <https://bip.sobolew.pl/archiwum/www.bip.sobolew.pl/index4411.html?id=37> (dostęp 18.12.2024 r.)

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Placówki służby zdrowia ⁴	Gmina Żelechów	Urząd gminy, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Hala Sportowa	ul. Ogrodowa 3, 08-430 Żelechów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi sportowe, rekreacyjne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędów gmin na terenie powiatu garwolińskiego.

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie powiatu garwolińskiego. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawiony podmiot realizuje różnorodne zadania w zakresie kultury, edukacji, ochrony zdrowia. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie powiatu garwolińskiego funkcjonowało: placówki służby zdrowia, 4 hale sportowe, 12 bibliotek, 2 centra sporu oraz 8 ośrodków kultury.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminach powiatu garwolińskiego w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie garwolińskim w 2023 roku.

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	2 510	2 026
- świadczenia pieniężne	1 519	1 254
- świadczenia niepieniężne	1 305	1 162
Liczba rodzin	1 533	1 975
Liczba osób w rodzinach	3 954	3 996

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu garwolińskiego (MRiPS-03R).

⁴Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy Żelechów można znaleźć pod linkiem: <https://lekarzebezkolejki.pl/placowki/zelechow-4/mazowieckie>

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie garwolińskim w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	41,89%	36,05%
- w wieku produkcyjnym	44,74%	44,71%
- w wieku poprodukcyjnym	13,37%	19,24%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	54,99%	49,49%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	45,01%	50,51%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu garwolińskiego (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS-y w powiecie garwolińskim pokazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 1 519 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 1 305 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej, pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety oraz osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie garwolińskim w 2023 roku.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców powiatu
Ubóstwo	752	1 783	49,05%	45,09%
Sieroctwo	3	7	0,20%	0,18%
Bezdomność	23	24	1,5%	0,61%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	210	1 088	13,70%	27,52%
- w tym wielodzietność	149	850	9,72%	21,5%
Bezrobocie	453	1 198	29,55%	30,30%
Niepełnosprawność	447	958	29,16%	24,23%
Długotrwała lub ciężka choroba	603	1 321	39,33%	33,41%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	162	619	10,57%	15,66%
- w tym rodziny niepełne	115	364	7,5%	9,21%
- w tym rodziny wielodzietne	54	308	3,52%	7,79%
Przemoc domowa	18	71	1,17%	1,78%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	1	5	0,07%	0,13%
Alkoholizm	128	245	8,35%	6,2%
Narkomania	6	8	0,39%	0,2%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	30	42	1,96%	1,06%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	10	24	0,65%	0,61%
Sytuacja kryzysowa	4	11	0,26%	0,28%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej⁵, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie garwolińskim w 2023 roku należy wymienić następujące:

- ubóstwo, które dotknęło 752 rodziny
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która wystąpiła u 603 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 453 rodziny
- niepełnosprawność, która dotyczyła 447 rodzin.

W 2023 roku z pomocy świadczonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie garwolińskim skorzystało 7 osób z 4 rodzin, obejmując łącznie 8 osób.

Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie garwolińskim 2023 roku.

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	7	275
- świadczenia pieniężne	7	193
- świadczenia niepieniężne	0	101
Liczba rodzin	4	287
Liczba osób w rodzinach	8	504

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu garwolińskiego (MRIPS-03R).

Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	42,86%	9,29%
- w wieku produkcyjnym	57,14%	84,2%
- w wieku poprodukcyjnym	0%	6,51%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	14,29%	44,8%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	85,71%	55,2%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu garwolińskiego (OZPS).

⁵ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

Struktura pomocy udzielanej przez PCPR w powiecie garwolińskim pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia pieniężne. W 2023 roku z takiej pomocy skorzystało 7 osób.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 311 osobom na łączną kwotę 2 009 023 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 281 osób na sumę 1 891 592 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 34 osobom na kwotę 117 431 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 153 osobom na łączną kwotę 532 238 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 153 zasiłków o wartości 360 623 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 55 zasiłków na łączną kwotę 107 098 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 9 zasiłków na sumę 10 948 zł.

W 2023 roku gminy powiatu garwolińskiego udzieliły wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymało 9 osób na łączną kwotę 52 174 zł. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 13 świadczeń na łączną kwotę 35 180 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 1 254 osobom na łączną kwotę 1 281 841 zł.

W 2023 roku gminy powiatu garwolińskiego udzieliły wsparcia w postaci dodatku energetycznego 38 osobom na łączną kwotę 16 191 zł. Natomiast dodatki mieszkaniowe zostały przyznane 194 gospodarstwom domowym, na co przeznaczono łącznie 632 930 zł. Gminy w powiecie garwolińskim przeznaczyły w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 76 811 541 zł, w tym w budżecie OPS 63 848 486 zł. Powiat przekazał na potrzeby pomocy społecznej kwotę 10 168 210 zł, z czego budżet PCPR wyniósł 3 586 669 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gminy powiatu garwolińskiego dysponowały 317 mieszkaniami komunalnymi, w tym 66 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 38 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 17 osób. Odnotowano 3 wyroki eksmisji bez wskazania lokalu socjalnego.

Na terenie powiatu funkcjonował dom pomocy społecznej dla osób dorosłych (kobiet) niepełnosprawnych intelektualnie zapewniający 77 miejsc, z których korzystały 72 osoby. W sumie zatrudniał on 50 osób. Łączny koszt funkcjonowania placówki to 3 965 184 zł. W 2023 roku gminy przeznaczyły na pobyt w domu pomocy społecznej dla 99 osób kwotę 3 721 494 zł.

Powiat prowadził środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekłe psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, który zapewniał 50 miejsc, z których korzystały 54 osoby. W sumie zatrudnionych było w nim 15 osób. Prowadzenie placówki kosztowało 1 192 636 zł.

3. Praca socjalna

W 2023 roku PCPR powiatu garwolińskiego przeprowadził 3 wywiady środowiskowe, które objęły 3 rodziny, liczące łącznie 3 osoby.

W 2023 roku ośrodki pomocy społecznej z powiatu garwolińskiego przeprowadziły 2 386 wywiadów środowiskowych, które objęły 1 731 rodzin, liczących łącznie 4 426 osób. Praca socjalna została skierowana do 1 678 rodzin, w których znajdowało się łącznie 4 171 osób. W tym samym roku zawarto 2 kontrakty socjalne.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie powiatu liczba osób starszych wynosiła 21 644, co stanowiło 20,51% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 353 rodziny spośród osób starszych, z czego 216 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 604 członków tych rodzin, co stanowiło 0,57% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu garwolińskiego usługi opiekuńcze świadczone dla 151 osób na łączną kwotę 1 309 830 zł.

Na terenie powiatu znajdują się placówki wsparcia dla osób starszych tj.: 5 Klubów senior+, uniwersytet trzeciego wieku.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w powiecie garwolińskim zamieszkiwało 12 691 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 447 rodzin zamieszkujących gminy powiatu garwolińskiego, w których żyło łącznie 958 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 9 osób w kwocie 10 948 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 26 osobom na łączną kwotę 127 884 zł
- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięły udział 76 osób, kwotę 130 277 zł
- na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 180 osób na łączną kwotę 471 720 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 75 świadczeń na łączną kwotę 356 011 zł dla 45 osób z niepełnosprawnościami.

W ramach projektów gminy powiatu grójeckiego oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

W powiecie garwolińskim w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 258 914 zł
- na zespoły orzekania o niepełnosprawności wydano 385 399 zł.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 23 rodzinom, obejmującym 24 osoby, co stanowiło 0,02% populacji. Schronienia udzielono 17 osobom na łączną kwotę 206 113 zł.

Na terenie powiatu funkcjonuje jedna placówka wspierająca osoby bezdomne, prowadzona przez organizację pozarządową schronisko dla osób bezdomnych oferujące 30 miejsc.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w powiecie garwolińskim wskazuje, że w 2023 roku 603 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało 128 rodzin, w których funkcjonowało 245 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 6 rodzinach, w których żyło 8 osób.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gminy przeznaczyły 2 161 715 zł, a w przypadku narkomanii 148 145 zł. W 2023 roku przyznano 55 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 107 098 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to: dom pomocy społecznej dla osób dorosłych (kobiet) niepełnosprawnych intelektualnie, zapewniający 77 miejsc prowadzony przez powiat oraz 2 warsztaty terapii zajęciowej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone 76 osobom, na co przeznaczono 720 524 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku w powiecie garwolińskim zamieszkiwało 23 161 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 21,95% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie rodziny z dziećmi stanowiły 36,38% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 3 240 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 172 i stanowiły 23,24% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 214 i stanowiły 28,92% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 201 i stanowiły 27,16% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 93 i stanowiły 12,57% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 33 i stanowiły 4,46% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi było 16 i stanowiły 2,16% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi było 11 i stanowiły 1,49% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 222 rodziny niepełne, zamieszkiwane przez 704 osoby.

W 2023 r. w gminach powiatu garwolińskiego świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 976 dzieci, co stanowiło koszt 653 996 zł. Świadczenie w formie posiłku przyznano 1 026 osobom, co dotyczyło 499 rodzin, w których było 2 105 osób, na co przeznaczono 821 995 zł.

W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą 13 asystentów rodziny objęto 114 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 1 172 674 zł.

W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 42 598 010 zł. W gminach powiatu garwolińskiego w 2023 roku na świadczenie wychowawcze wydano 15 657 zł. Na wspieranie rodzin w powiecie garwolińskim przeznaczono 730 623 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawne, psychologiczne, rodzinne) udzielono 34 rodzinom.

Na tworzenie i funkcjonowanie żłobków wydano 2 782 113 zł. Na działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych zapewniających 28 miejsc, z których korzystało 40 osób przeznaczono 4 546 500 zł.

Powiat prowadził także placówkę specjalistycznego poradnictwa rodzinnego z której skorzystały 62 osoby.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i były to: 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego oferujące 28 miejsc oraz placówka wsparcia dziennego.

9. Uchodźcy

Tabela 13 przedstawia szczegółowe dane dotyczące pomocy udzielanej cudzoziemcom w powiecie garwolińskim w 2023 roku, z podziałem na różne grupy beneficjentów, w zależności od ich statusu prawnego. Zestawienie uwzględnia zarówno świadczenia pieniężne na utrzymanie i naukę języka polskiego, jak i inne formy wsparcia, takie jak praca socjalna, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Dane te pozwalają ocenić skalę pomocy i grupy objęte wsparciem w kontekście różnorodnych potrzeb cudzoziemców.

Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie garwolińskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń w zł
Pomoc dla cudzoziemców ze statusem uchodźcy - ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą - ogółem	7	66 459
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	4	26 004
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	3	40 455

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń w zł
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	4	X
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z nadaniem statusu uchodźcy) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach	0	X

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu garwolińskiego.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW POWIATU GARWOLIŃSKIEGO

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców powiatu garwolińskiego wyniosła 1440 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

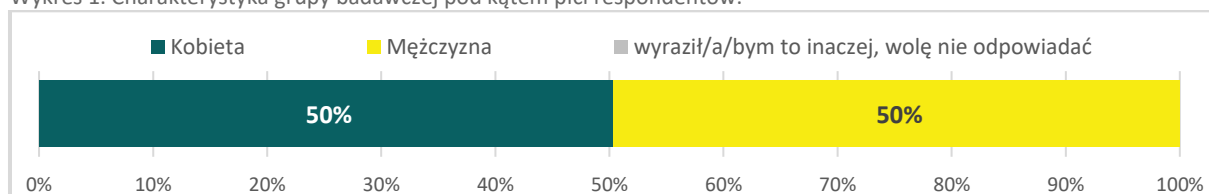
W badaniu mieszkańców gmin powiatu wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

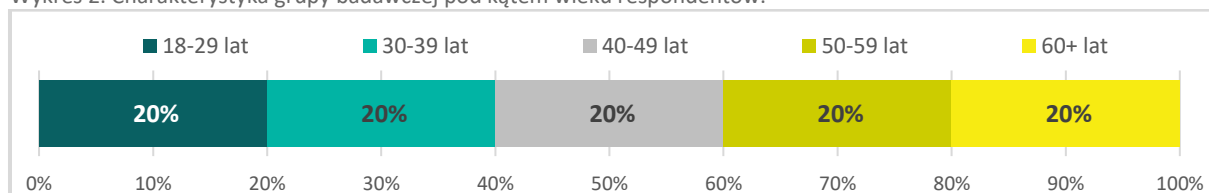
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu nie zaistniała dominująca grupa ankietowanych pod kątem płci.

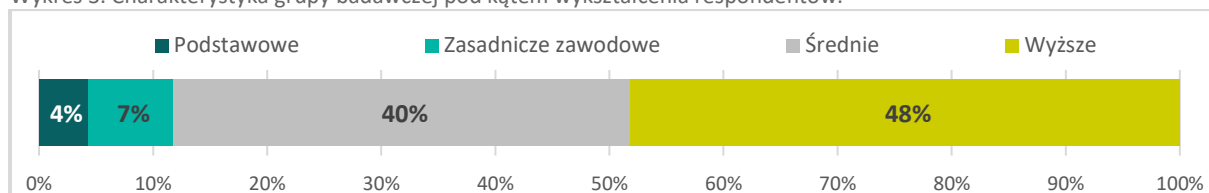
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano 20% ankietowanych.

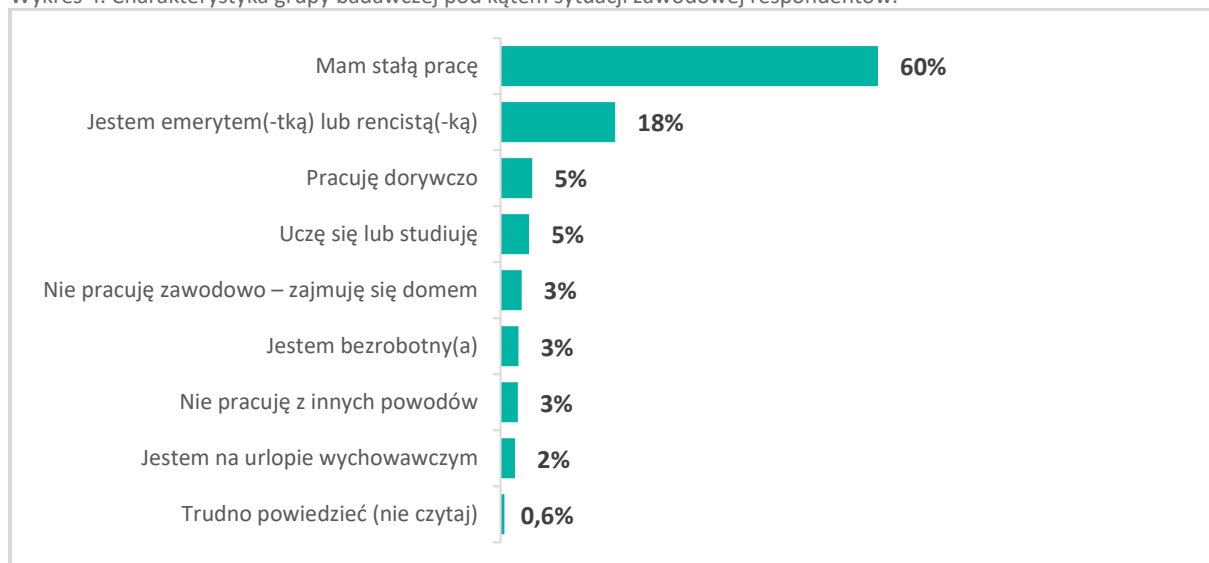
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (48% badanych) i średnim (40% badanych).

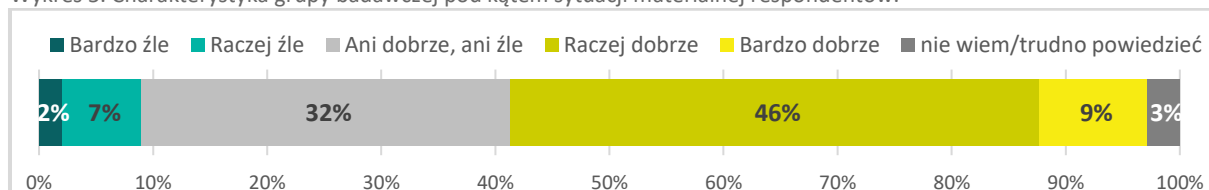
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (60% badanych).

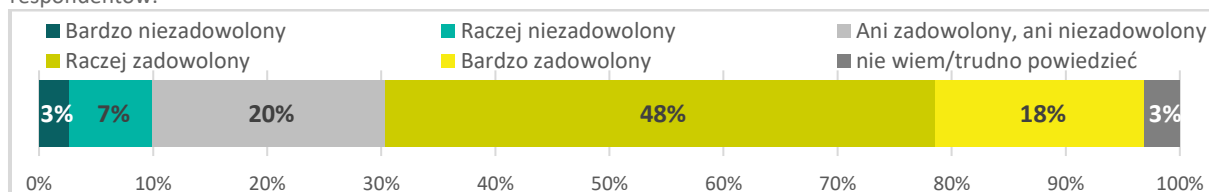
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (46% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (32% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

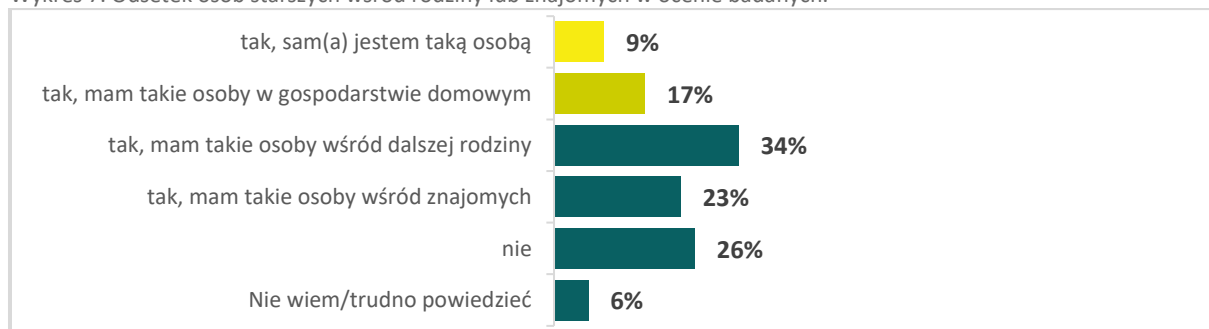
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (48% badanych) oraz ani zadowoleni, ani niezadowoleni (20% badanych) z zamieszkiwania na terenie gmin powiatu garwolińskiego.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

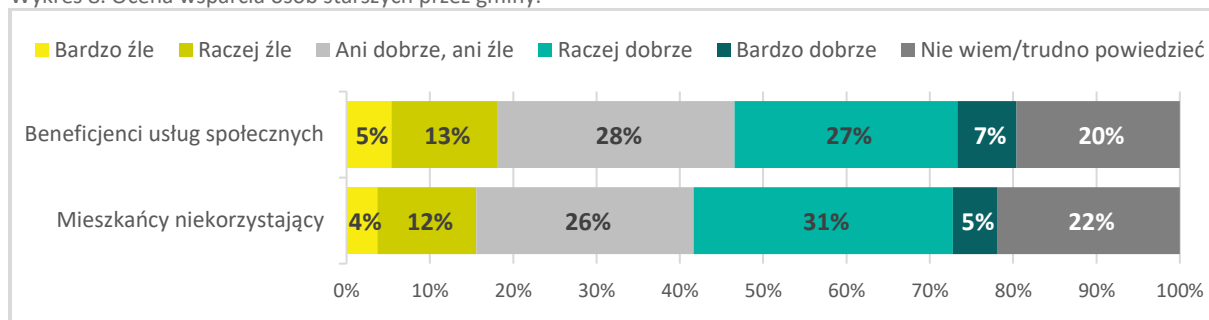
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu garwolińskiego 9% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 17% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 34% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 23% wśród znajomych.

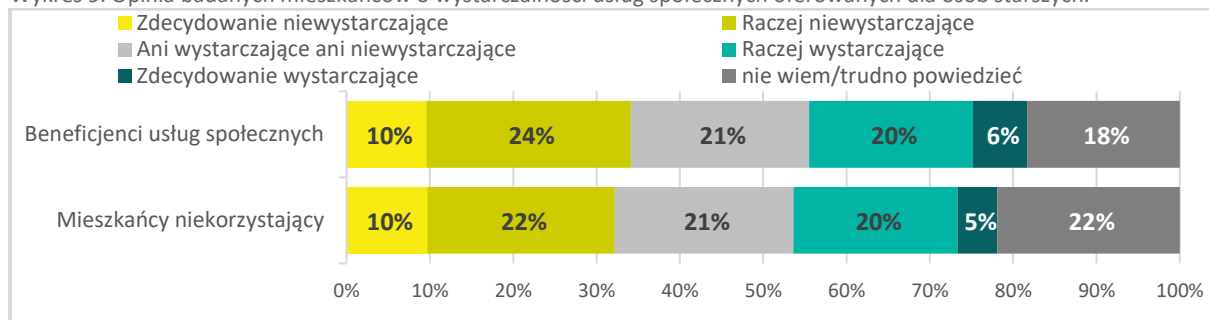
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu garwolińskiego dobrze wspierają osoby starsze (34% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

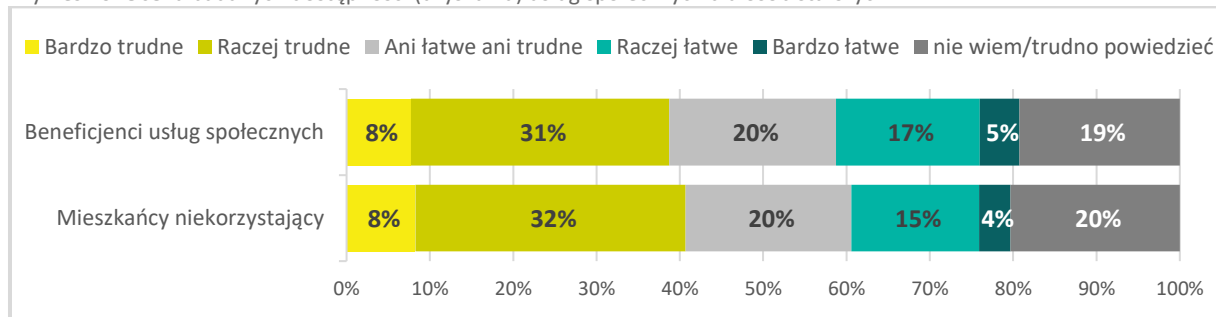
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminy powiatu garwolińskiego osobom starszym są niewystarczające (34% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

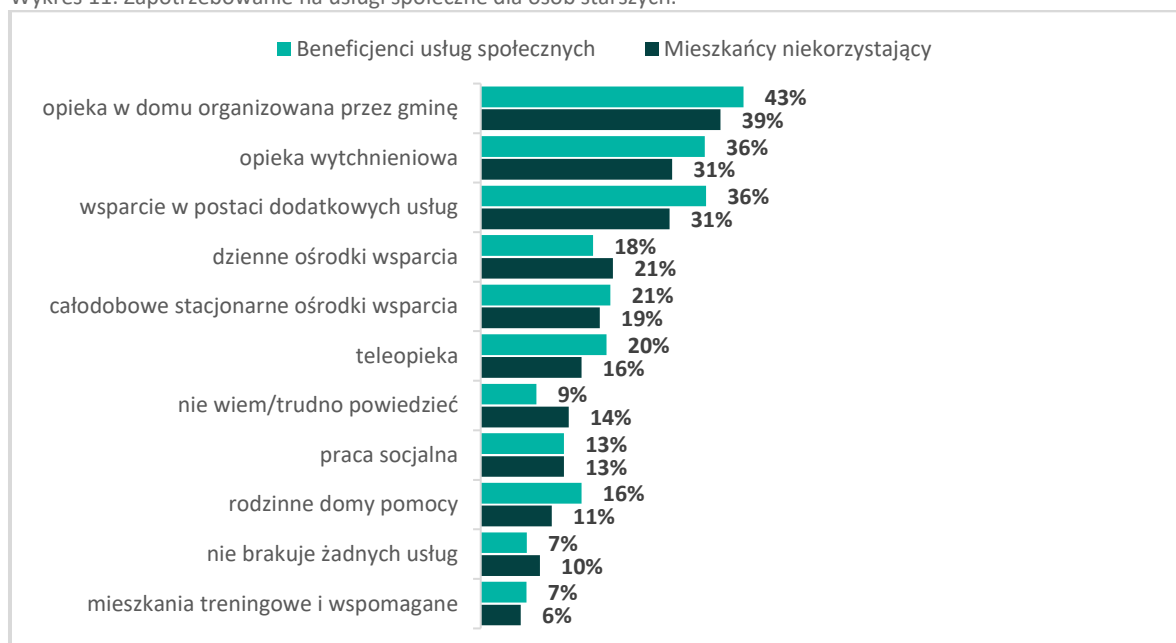
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu garwolińskiego jest trudne (39% beneficjenci usług społecznych, 40% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.

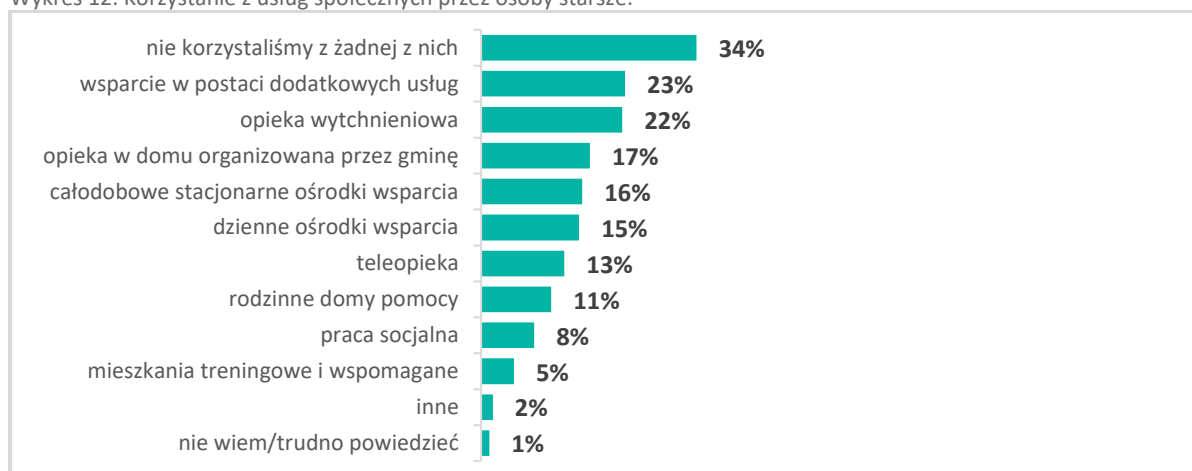

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców powiatu garwolińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.

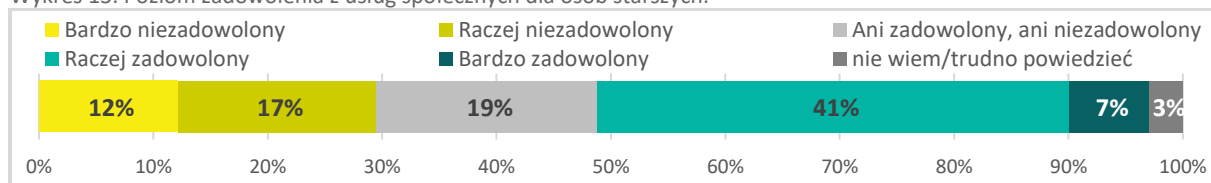
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminach powiatu garwolińskiego z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

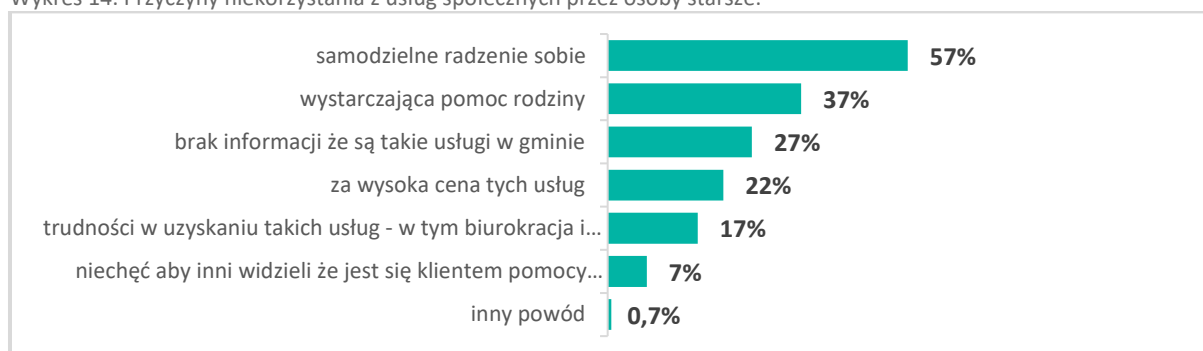
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gmin powiatu garwolińskiego korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (48% zadowolonych do 29% niezadowolonych).

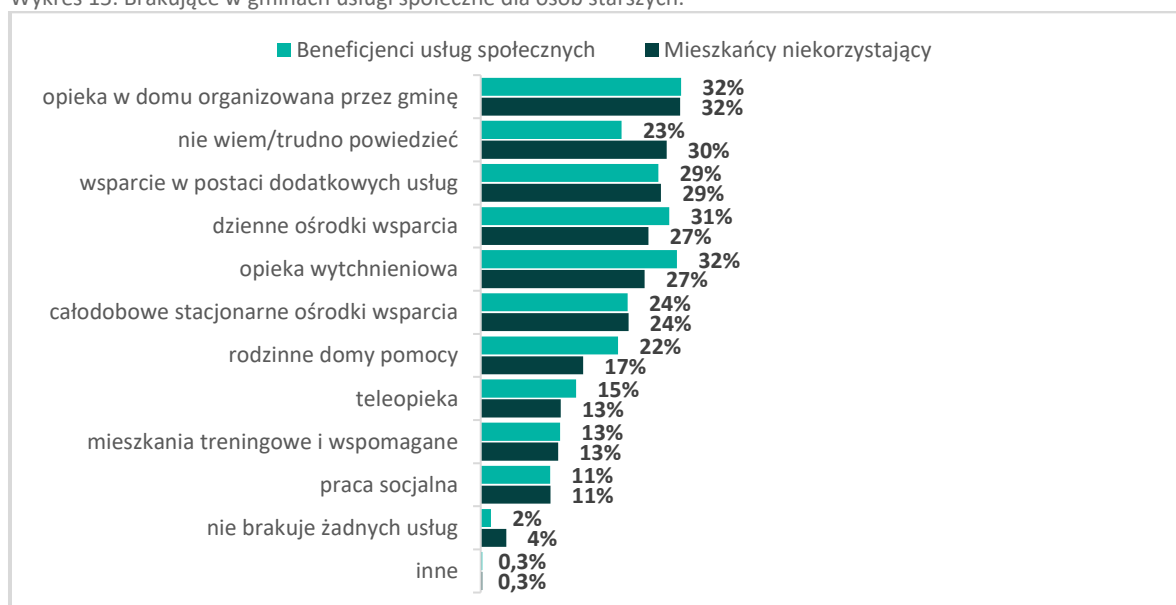
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (57% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (37% ankietowanych), brak jest informacji o takich usługach w gminie (27% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

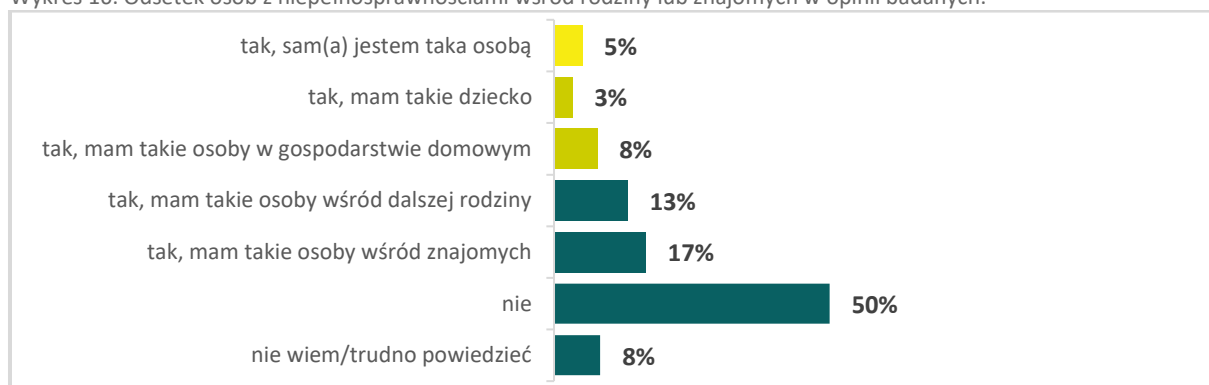
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzienne ośrodki wsparcia.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

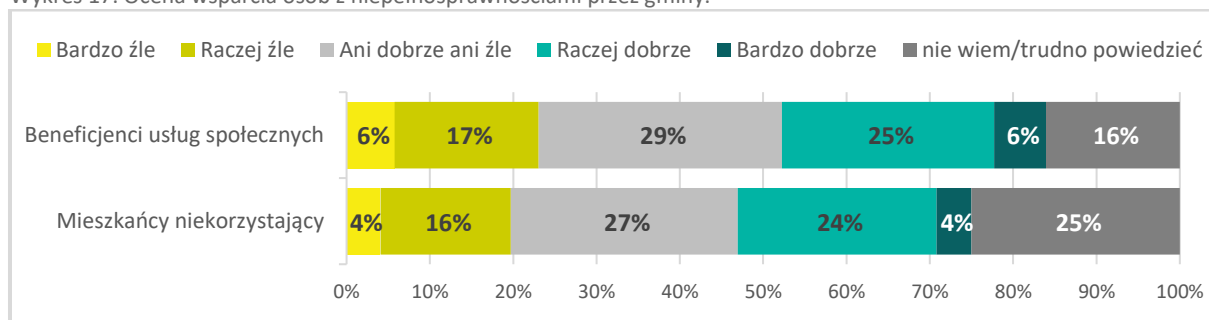
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu garwolińskiego 5% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 3% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 8% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 13% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

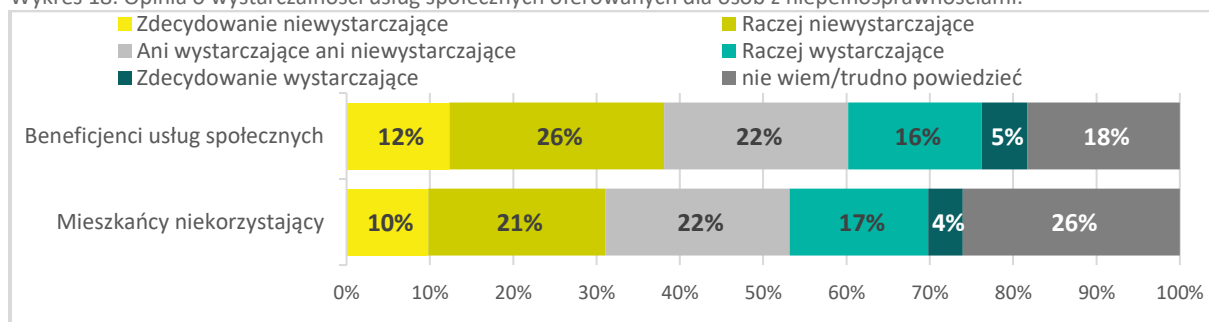
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu garwolińskiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (31% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

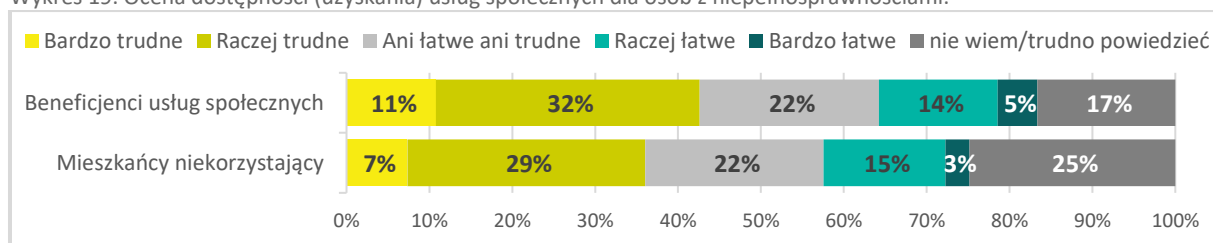
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminy powiatu garwolińskiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (38% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

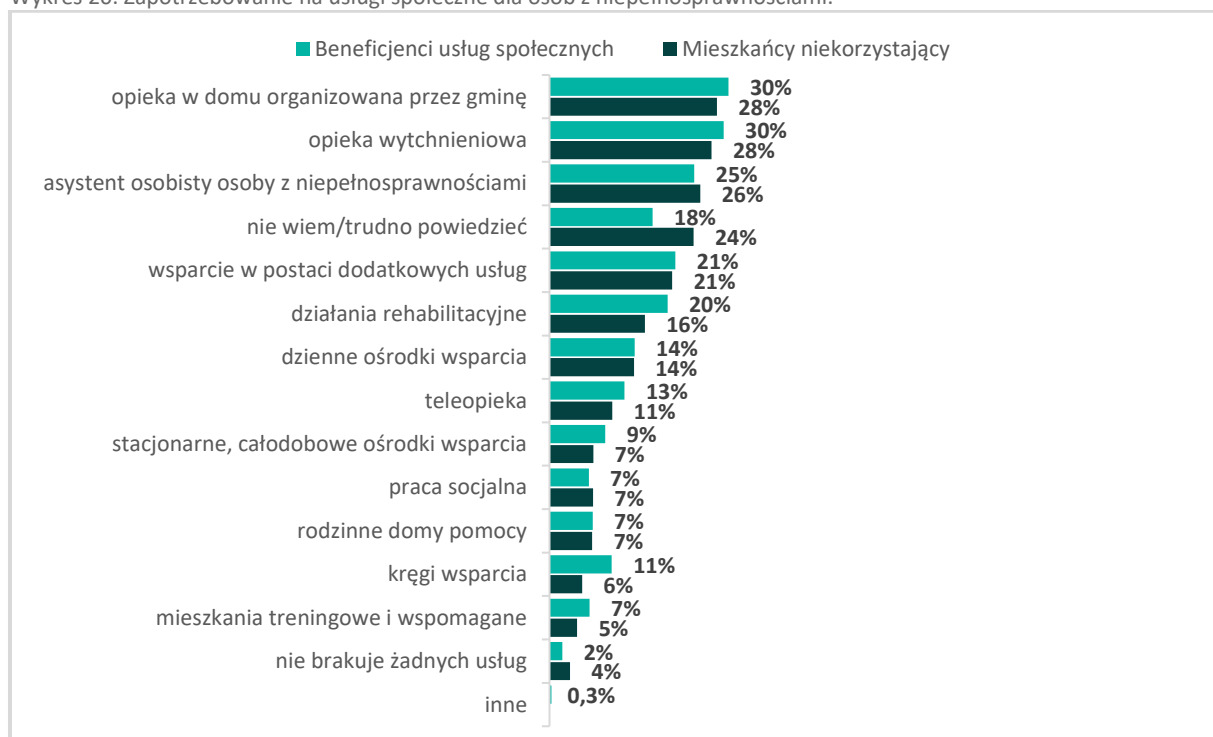
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu garwolińskiego jest trudne (43% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pomoc asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

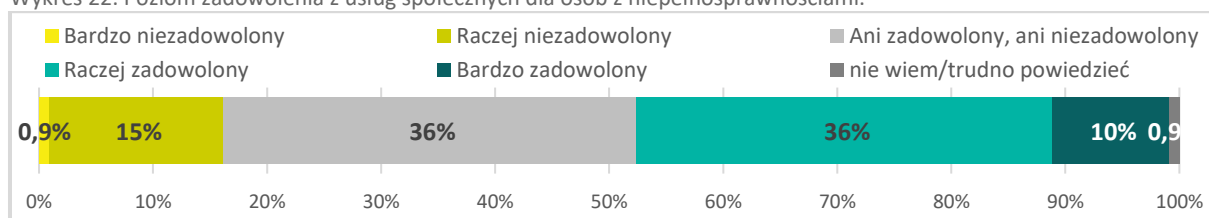

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- działań rehabilitacyjnych
- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

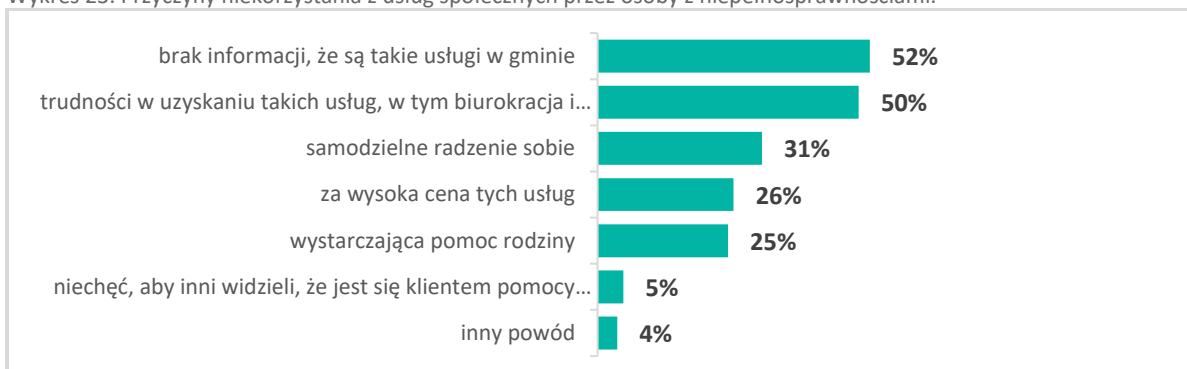
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gmin powiatu garwolińskiego, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich zadowolona (46% zadowolonych do niecałych 16% niezadowolonych).

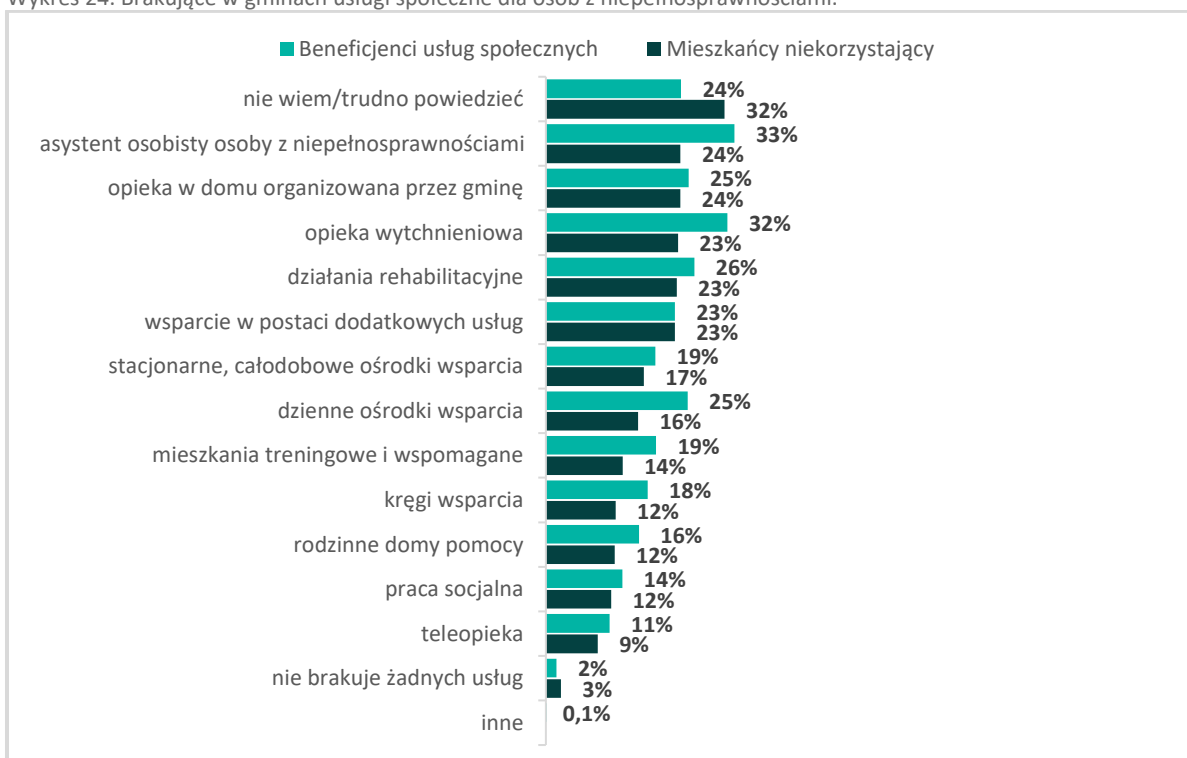
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie (52%), oraz na trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (50%).

Wykres 24. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

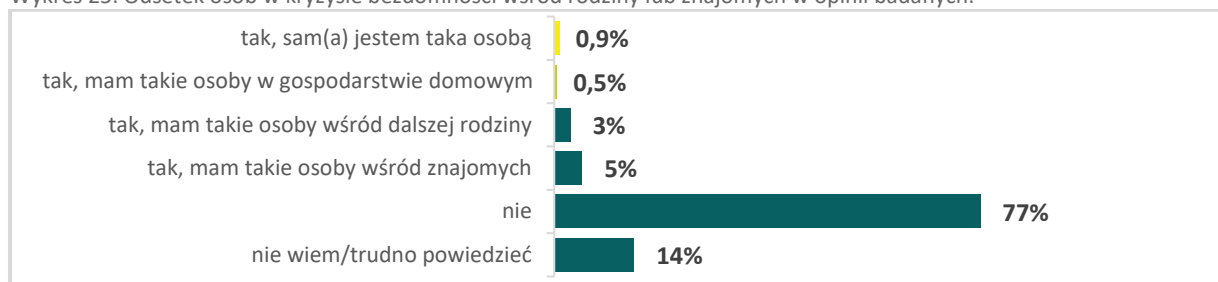
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

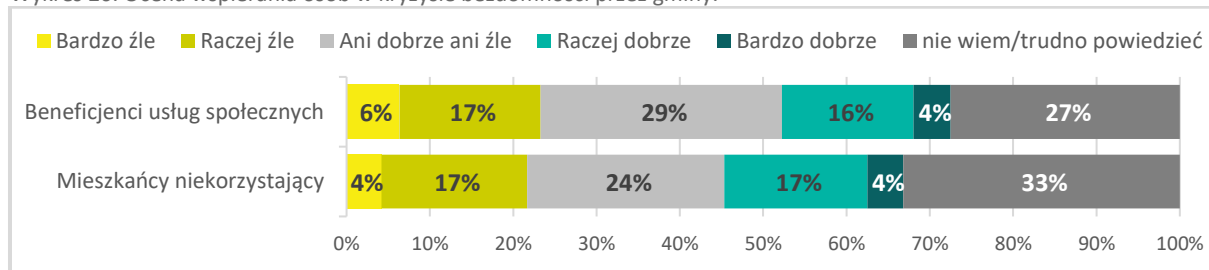
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego niespełna 1% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo, 0,5% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 3% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 5% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

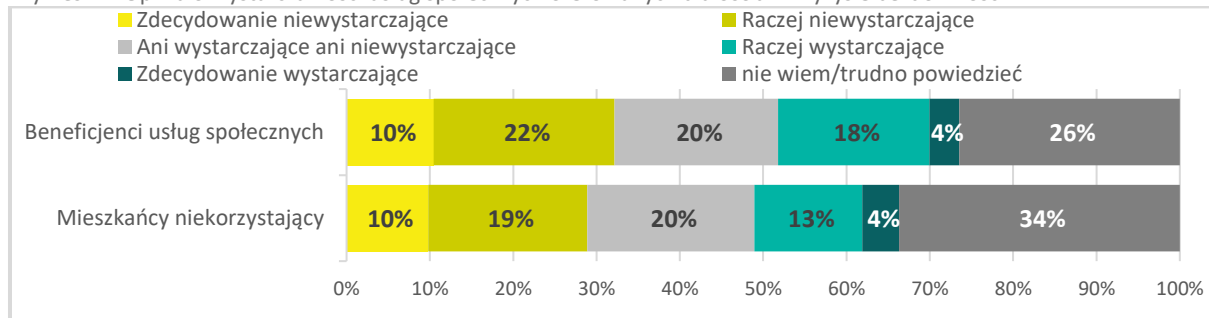
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu garwolińskiego źle wspierają osoby w kryzysie bezdomności (23% beneficjenci usług społecznych, 21% niekorzystający z nich).

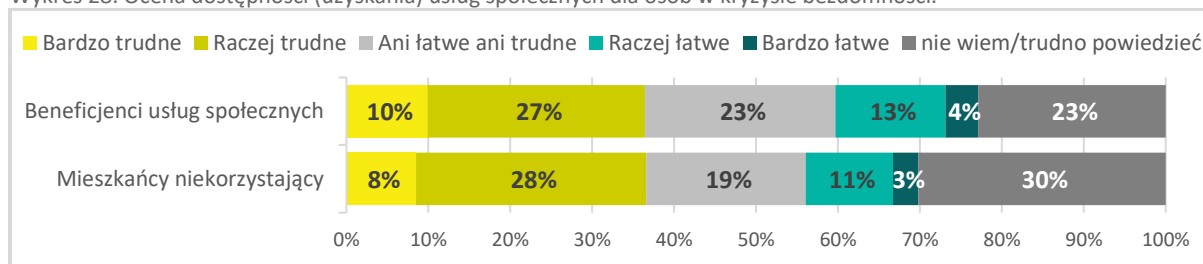
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu garwolińskiego są niewystarczające (32% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

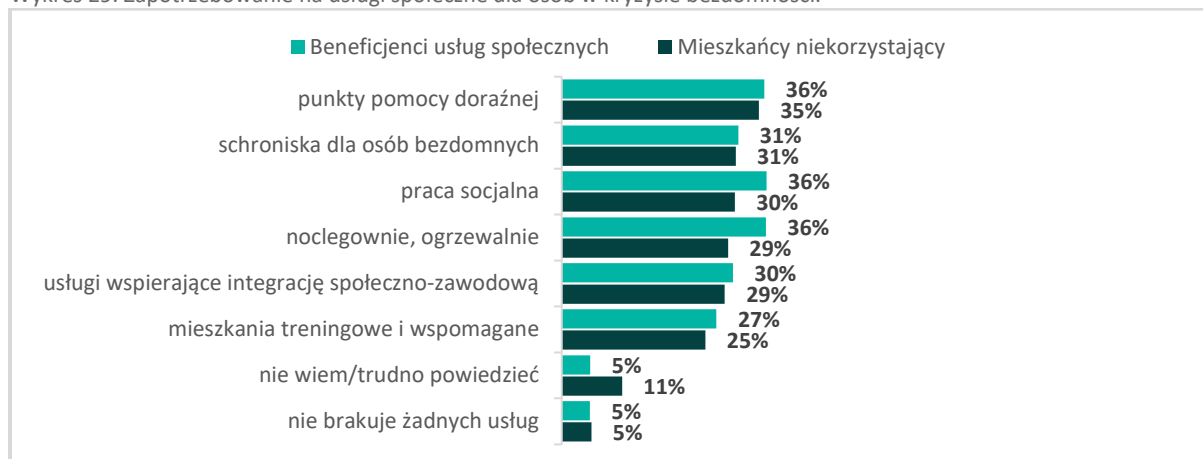
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu garwolińskiego jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

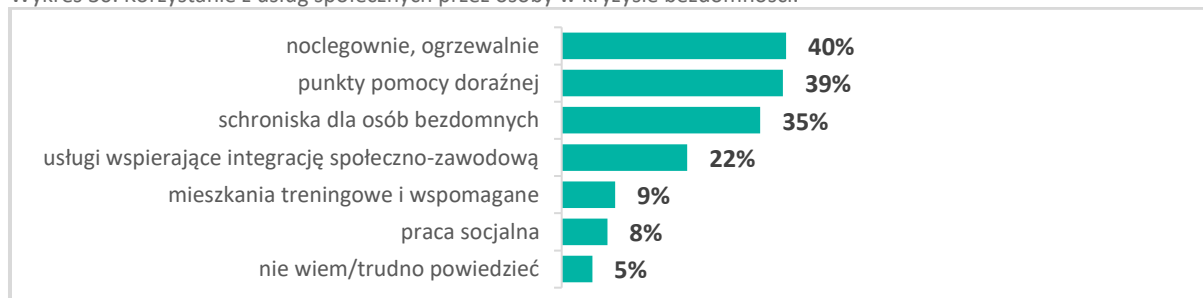

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- praca socjalna.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

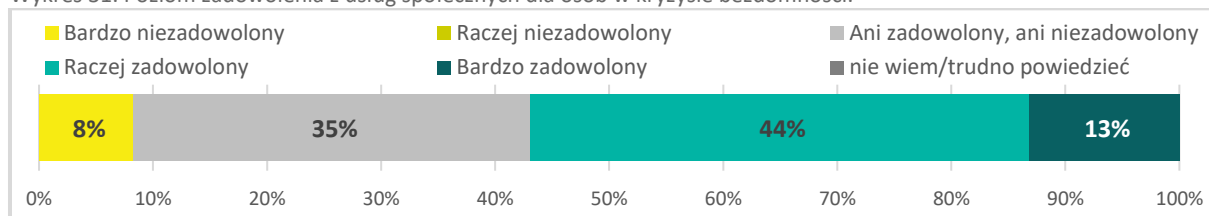

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu garwolińskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- noclegowni; ogrzewalni
- punktów pomocy doraźnej
- schronisk dla osób bezdomnych.

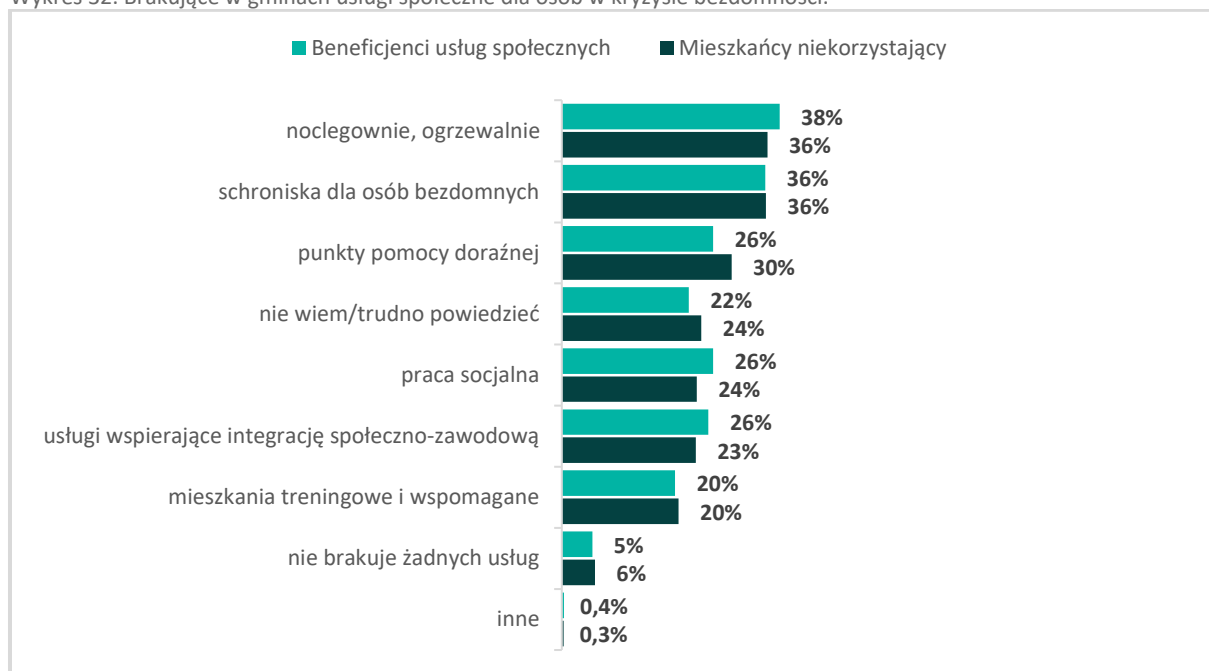
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyraziły opinię, że są z nich zadowolone.

Wykres 32. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

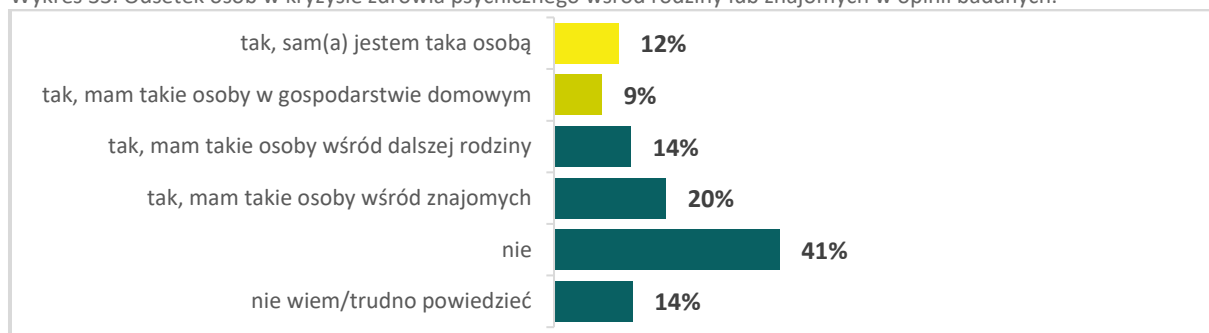
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- punktów pomocy doraźnej.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

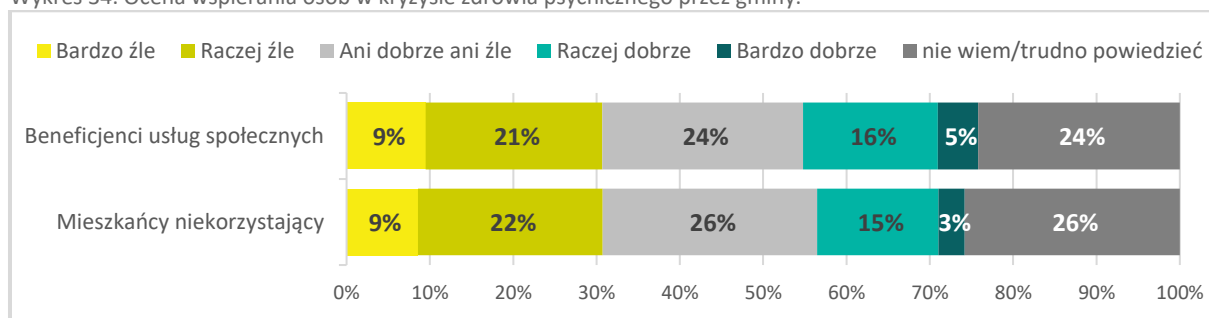
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 12% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 9% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 14% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 20% wśród znajomych.

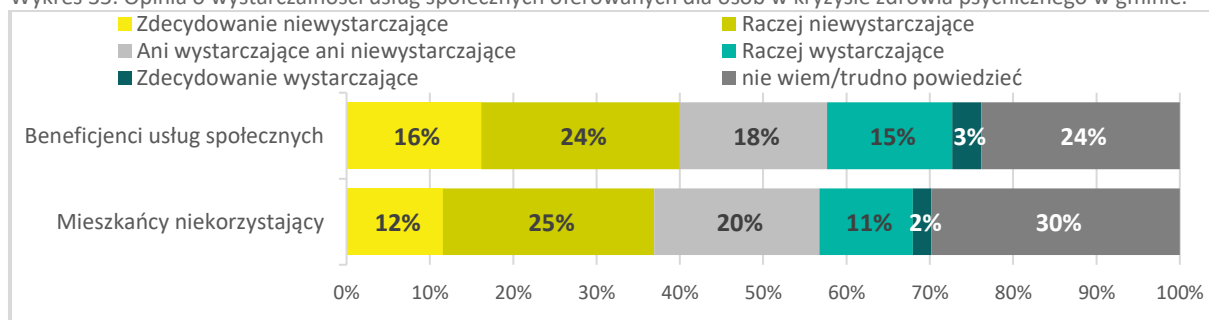
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu garwolińskiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (30% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

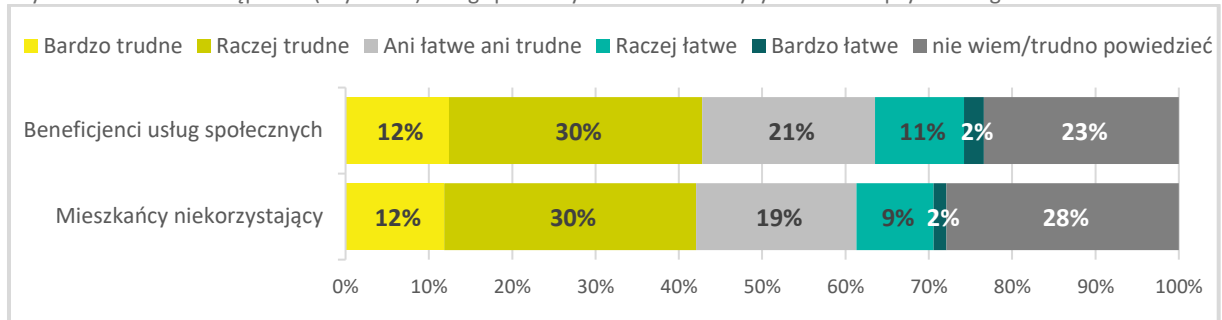
Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy powiatu garwolińskiego są niewystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

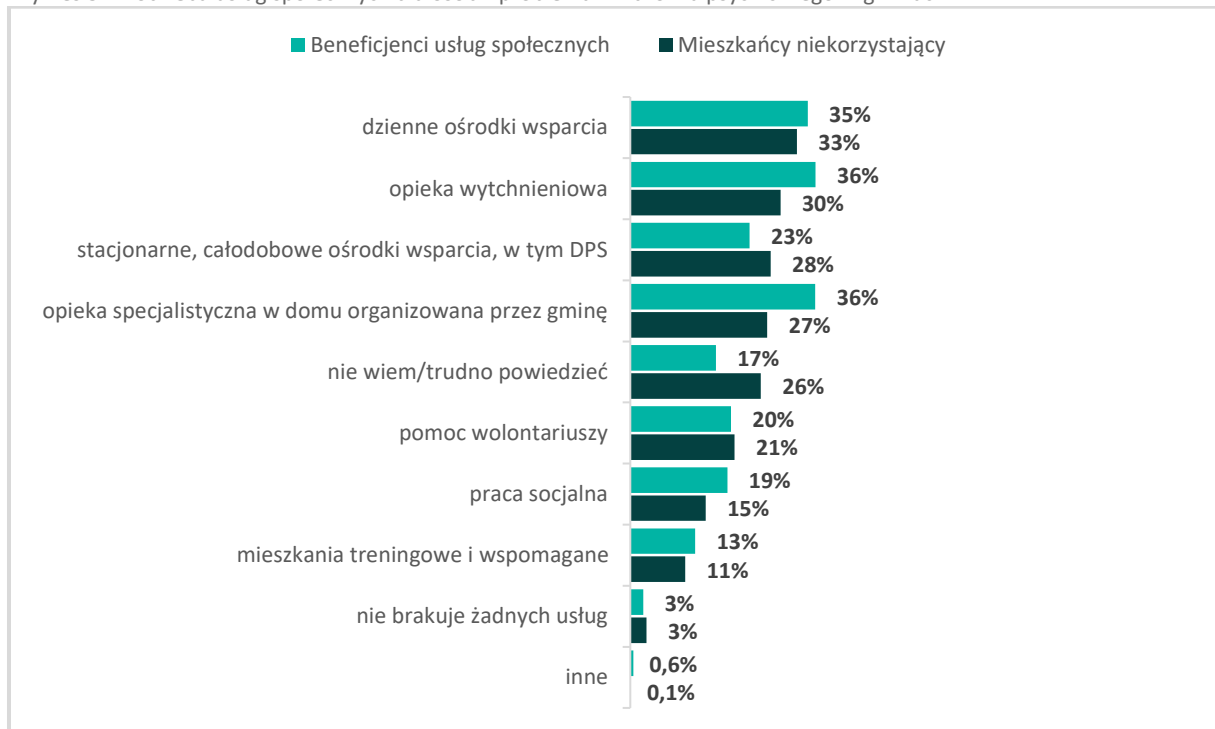
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu garwolińskiego jest trudne (42% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminach.

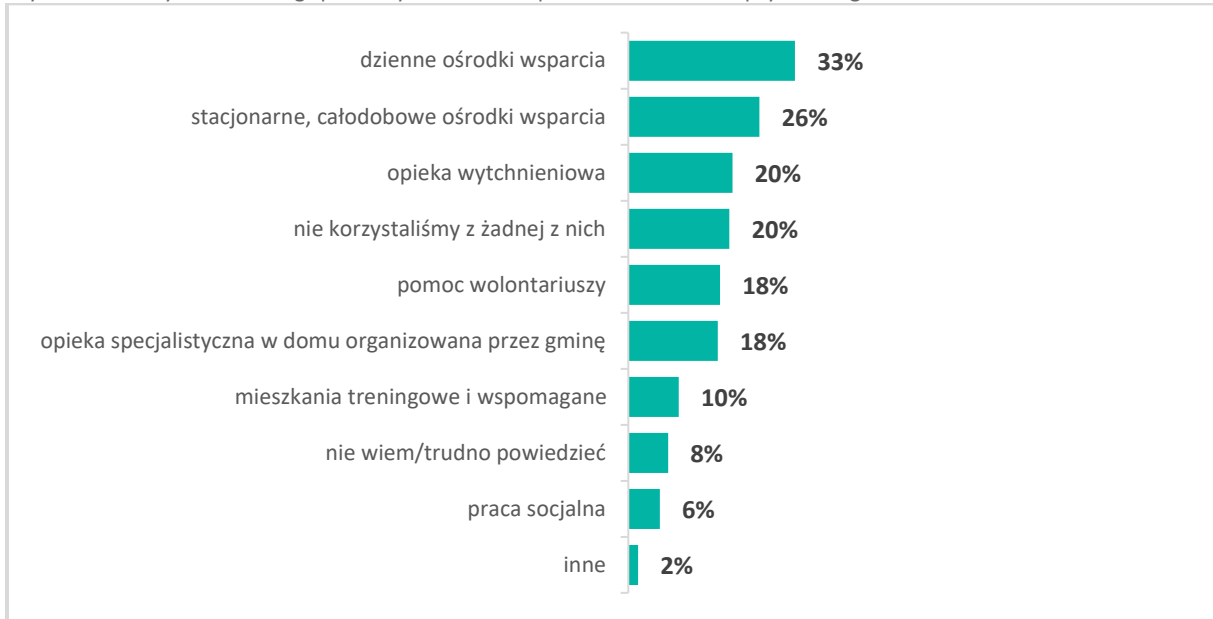

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzielne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.**

Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

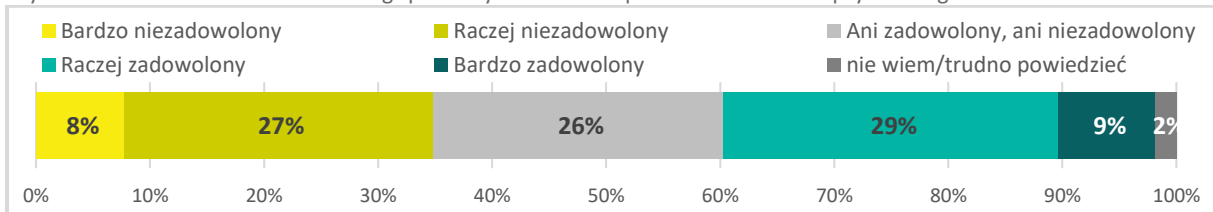

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu garwolińskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych całodobowych ośrodków wsparcia
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

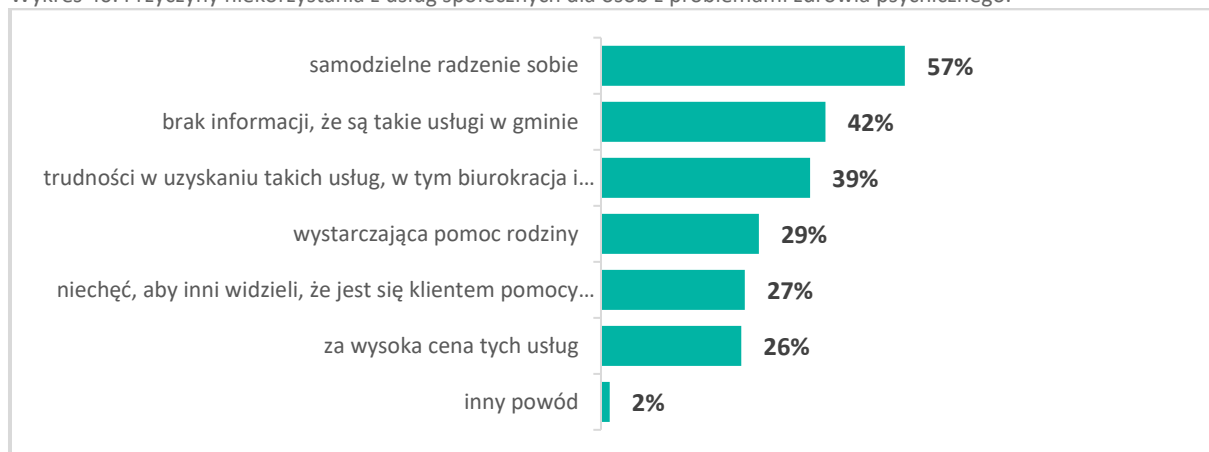
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu garwolińskiego korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (38% zadowolonych do 35% niezadowolonych).

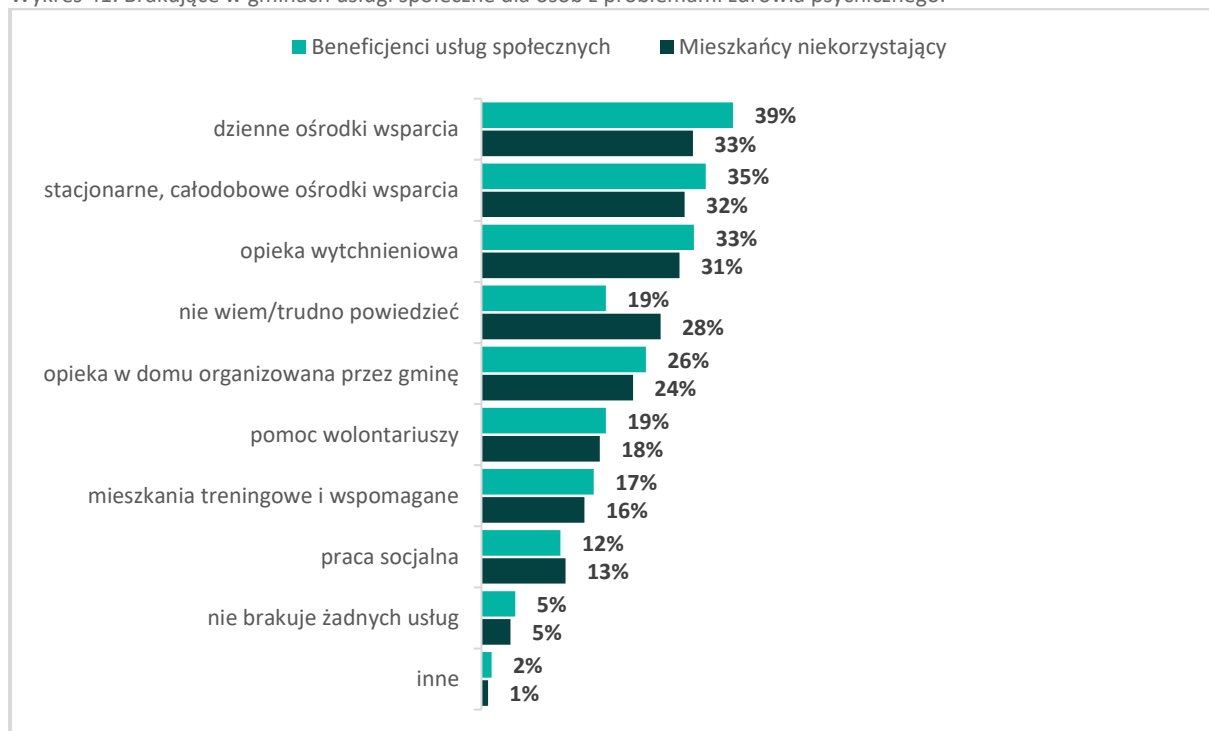
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (57% ankietowanych) oraz brak informacji, że takie usługi są świadczone w gminie (42% ankietowanych).

Wykres 41. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

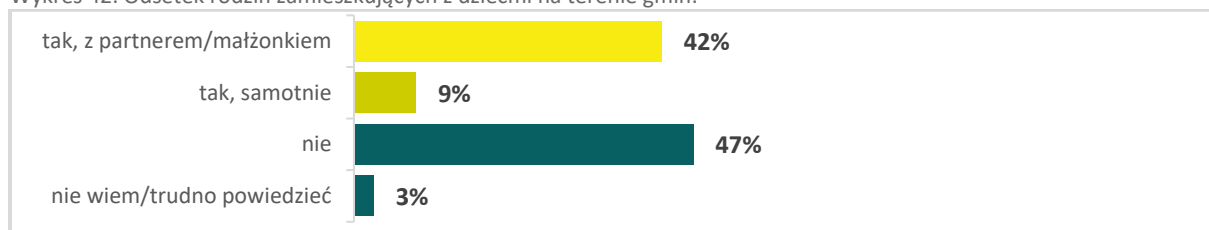
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

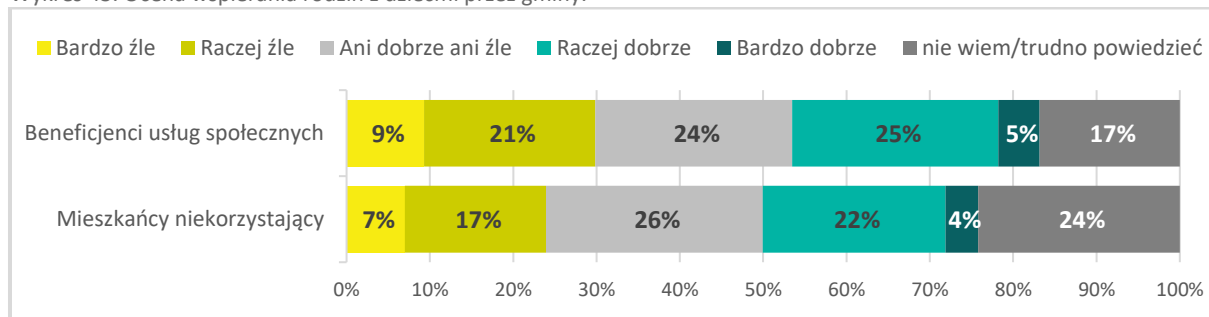
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gmin.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 42% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 9% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 47% nie posiada dzieci.

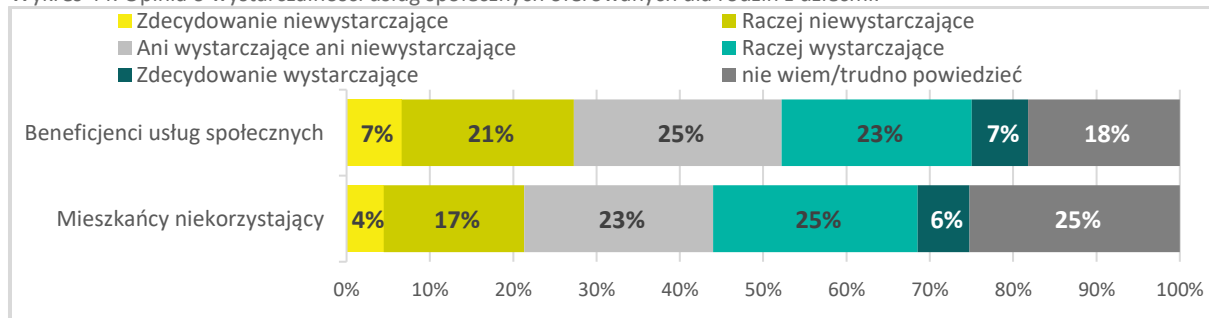
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu garwolińskiego dobrze wspierają rodziny z dziećmi (30% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

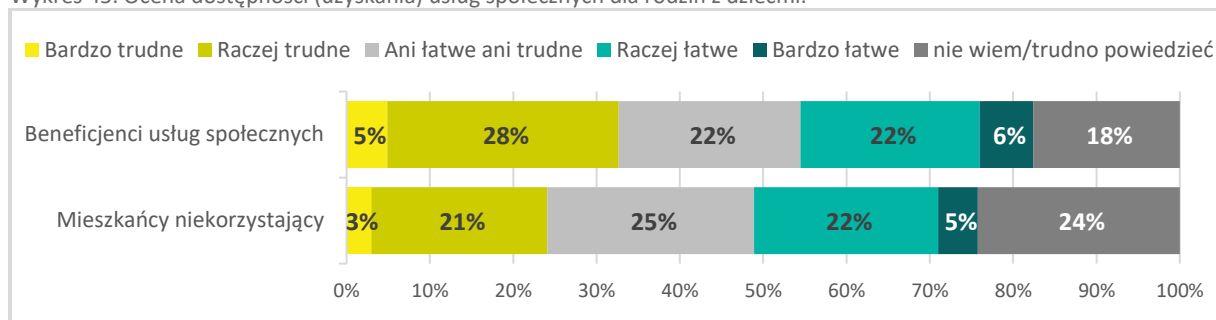
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminy powiatu garwolińskiego są wystarczające (30% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

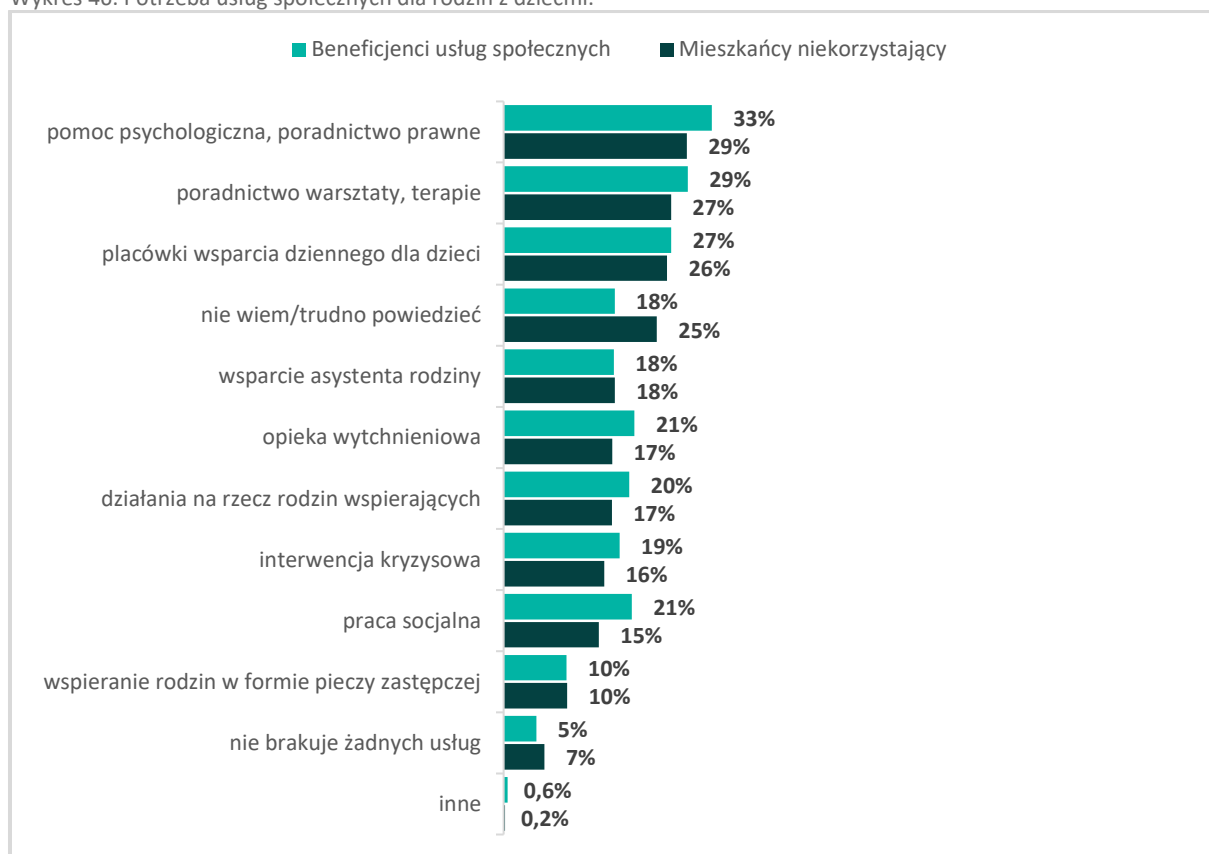
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gmin powiatu garwolińskiego jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (33% ankietowanych) niż jest łatwe (28% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (27% ankietowanych uznało, że jest łatwe, 24% badanych, że jest trudne).

Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

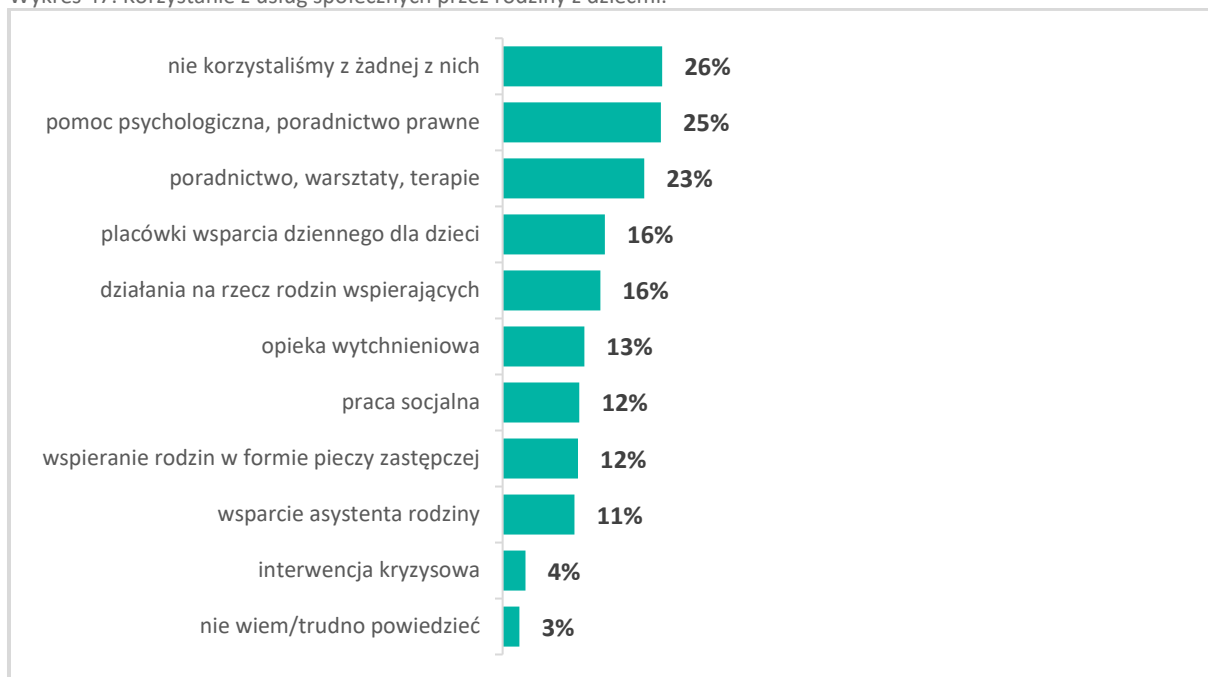

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

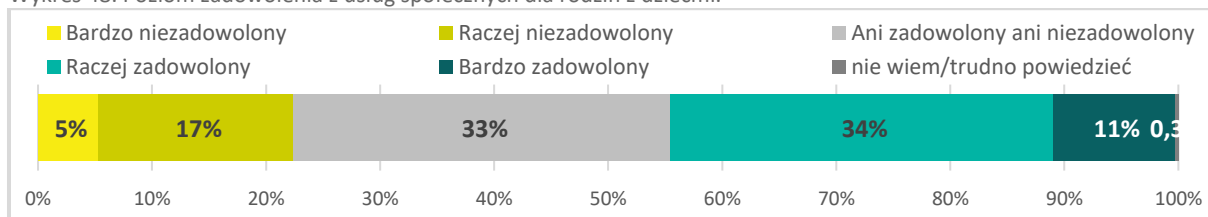

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu garwolińskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu garwolińskiego korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (45% zadowolonych do 22% niezadowolonych).

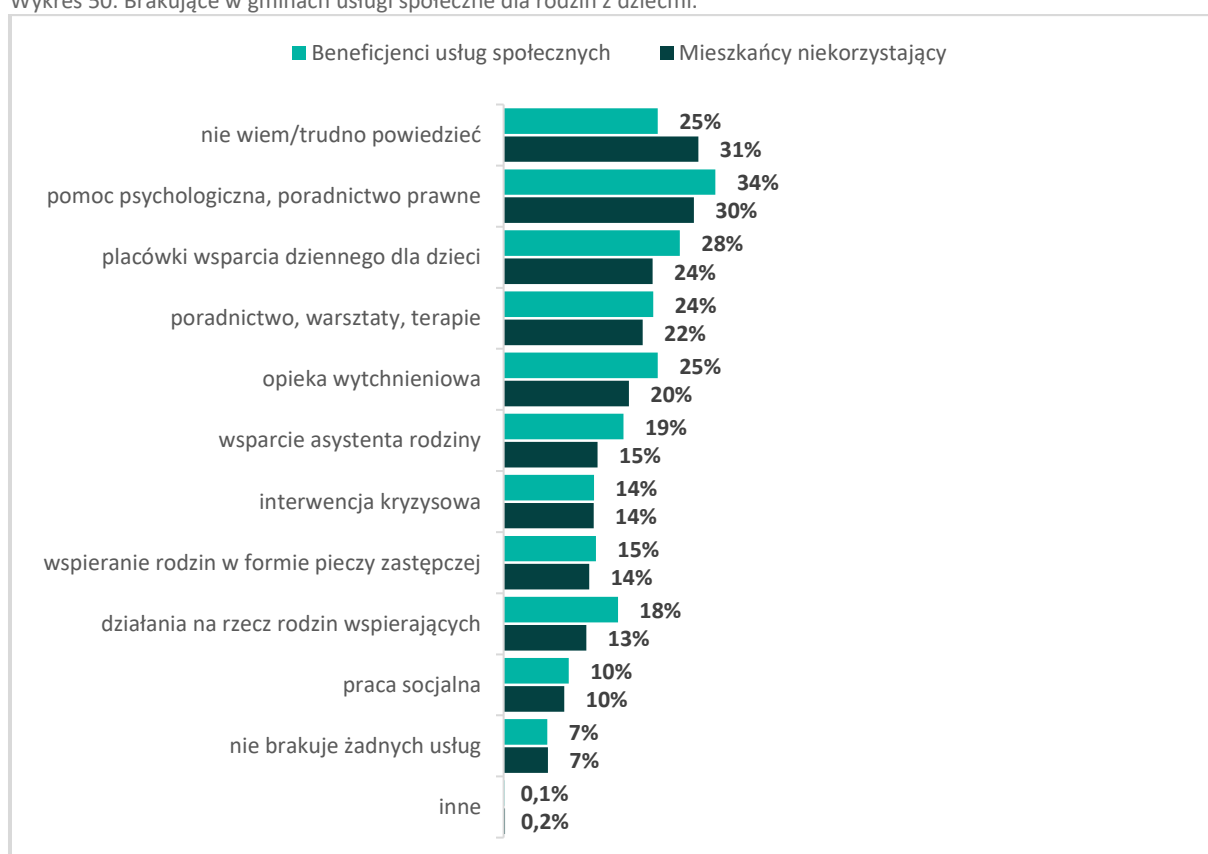
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne z problemami (69% ankietowanych) oraz brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (19% badanych).

Wykres 50. Brakujące w gminach usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

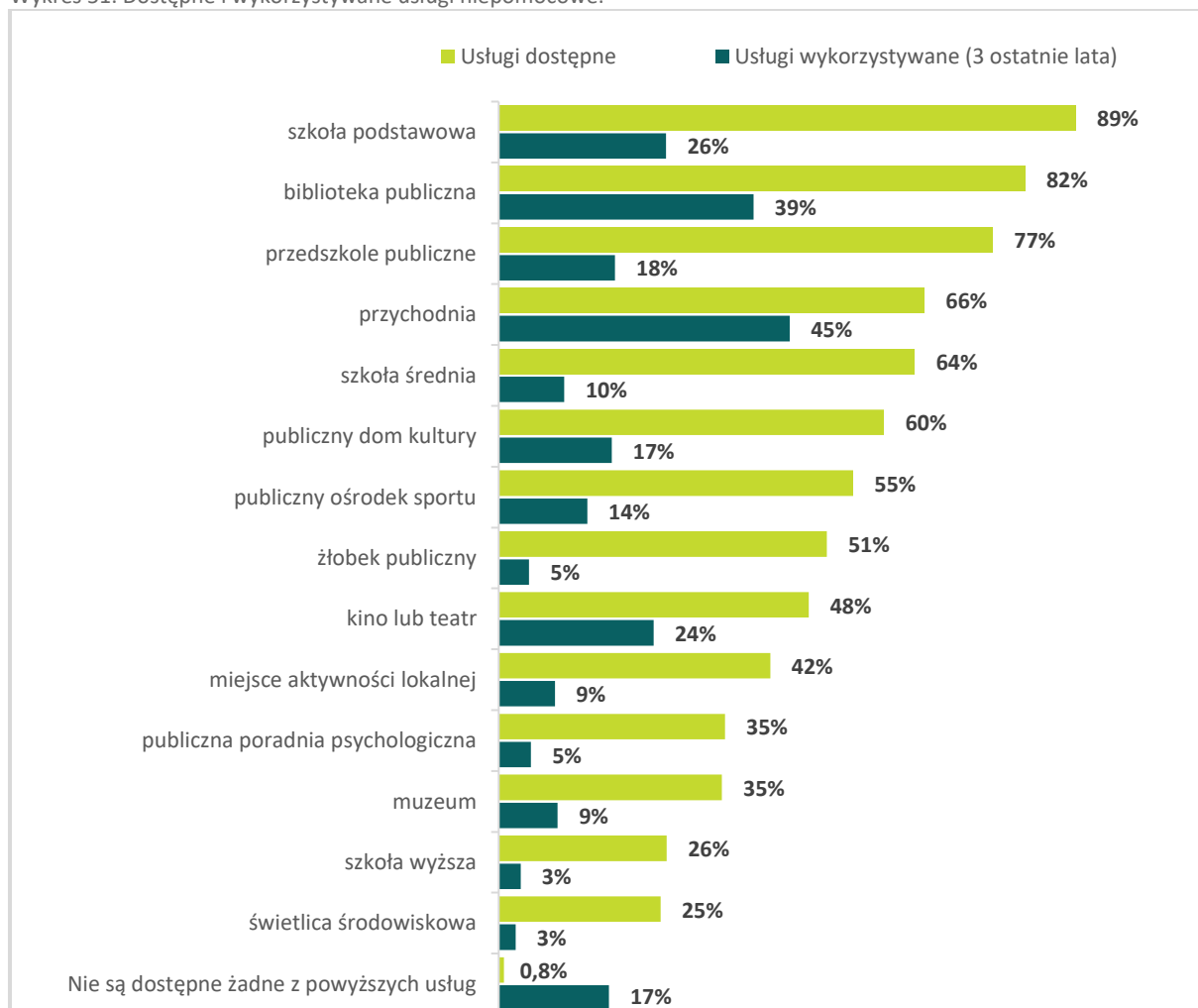
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

6. Usługi niepomocowe dostępne w powiecie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

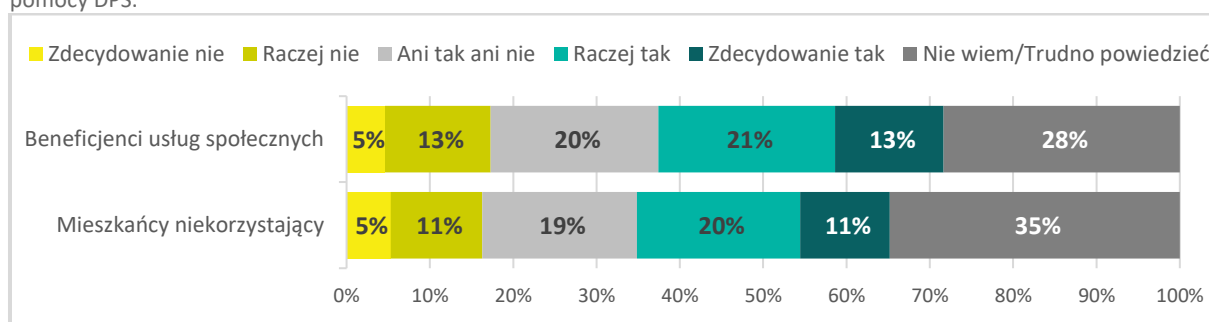
- szkoła podstawowa (89% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (82% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (77% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (60% ankietowanych)
- szkoła średnia (64% ankietowanych)
- przychodnia (66% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (45% badanych) oraz biblioteka (39% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

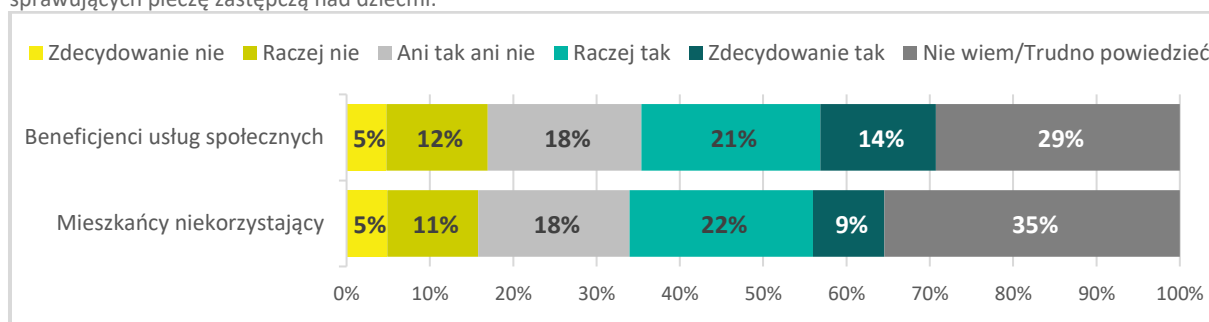
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (34% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

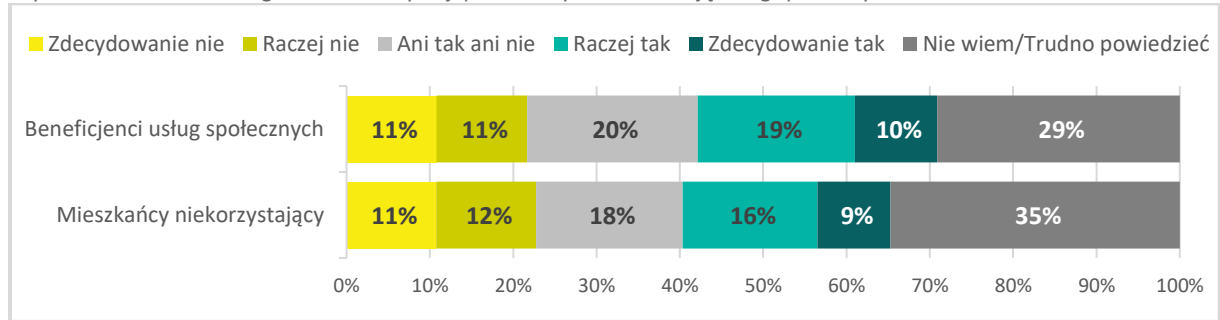
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (35% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu garwolińskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (29% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W POWIECIE GARWOLIŃSKIM

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

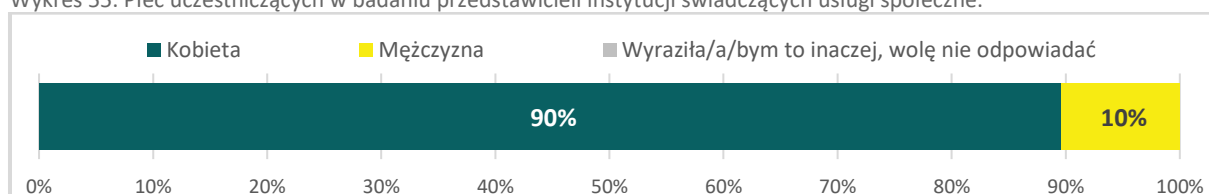
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W powiecie garwolińskim przeprowadzono 29 wywiadów z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminach powiatu garwolińskiego.

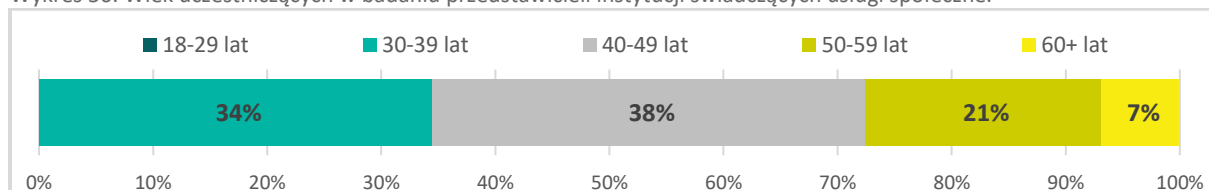
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 90% badanych).

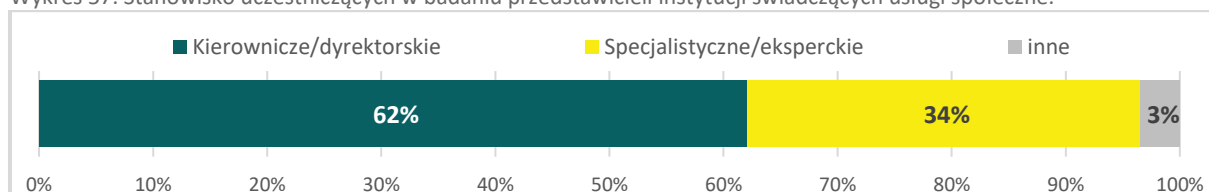
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni cztery grupy wiekowe, wśród których dominującą grupą były osoby w przedziale 40-49 lat (stanowiły 38% badanych).

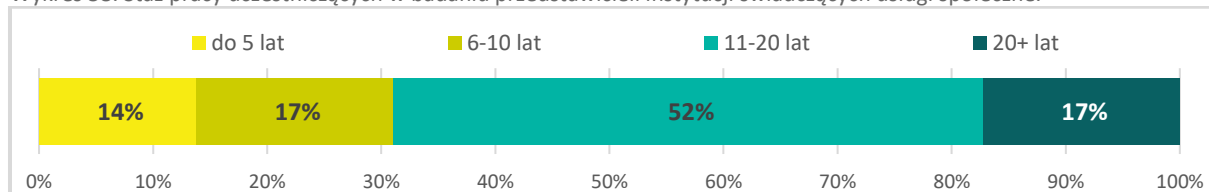
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy zawodowe, wśród których dominującą byli kierownicy/dyrektorzy (62% ankietowanych).

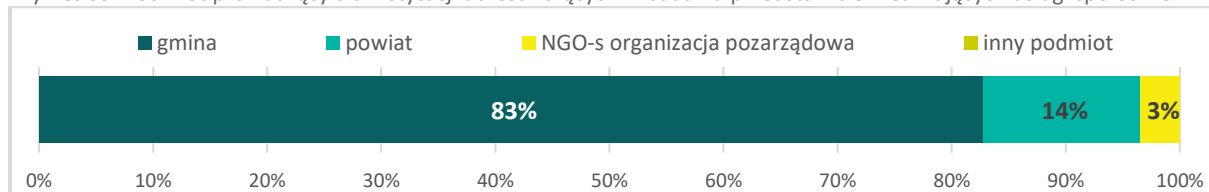
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni cztery grupy doświadczenia, wśród których dominującą była ta w przedziale 11-20 lat (52% ankietowanych).

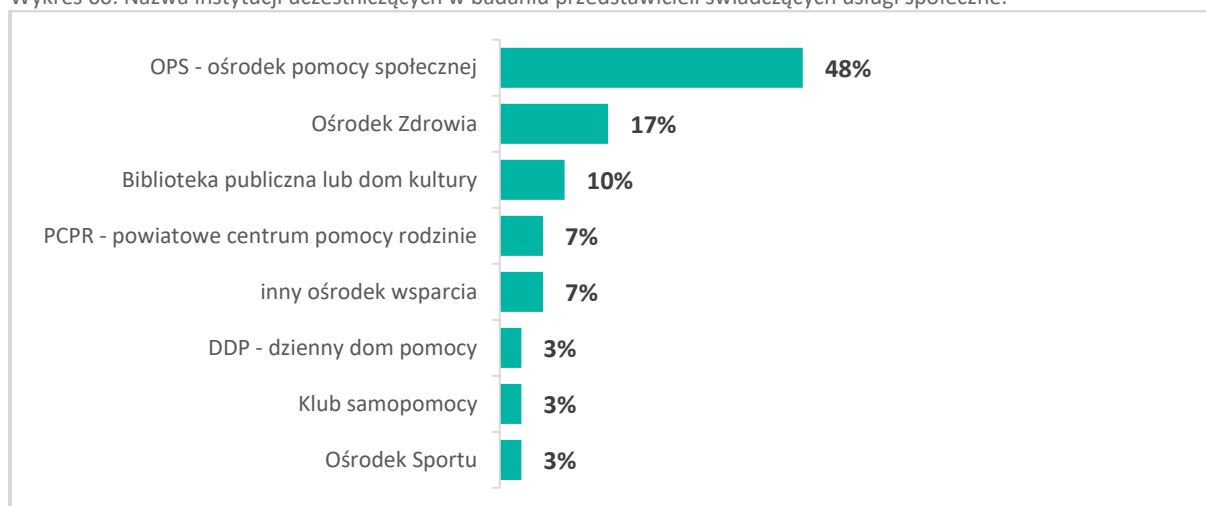
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane trzy podmioty, wśród których najczęściej występującym była gmina.

Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.

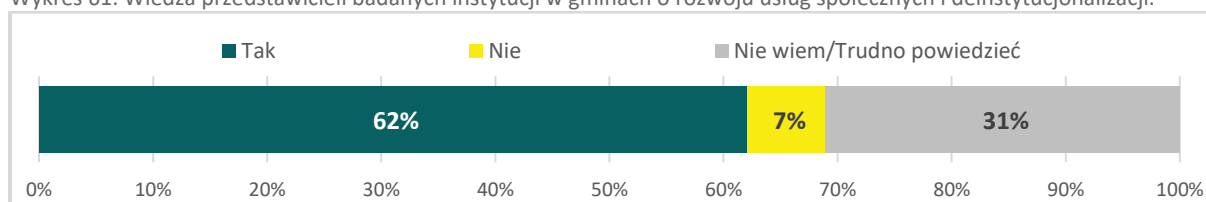
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane osiem podmiotów, wśród których najczęściej występującym był ośrodek pomoc społecznej.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

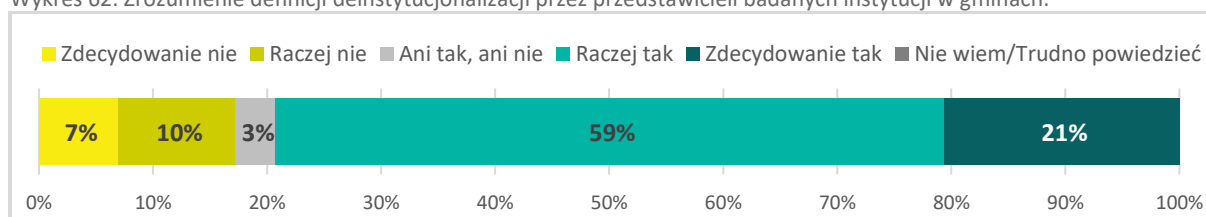
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminach o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość przedstawicieli (62% ankietowanych) badanych instytucji w gminach powiatu mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminach.

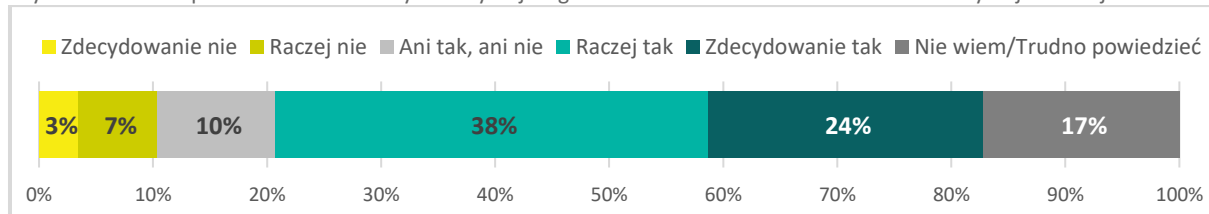

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki

całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśza, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla zdecydowanej większości (80% ankietowanych) respondentów.

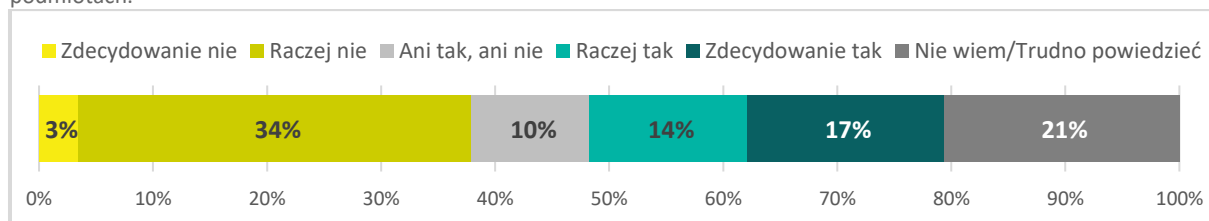
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość (62% ankietowanych) badanych podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

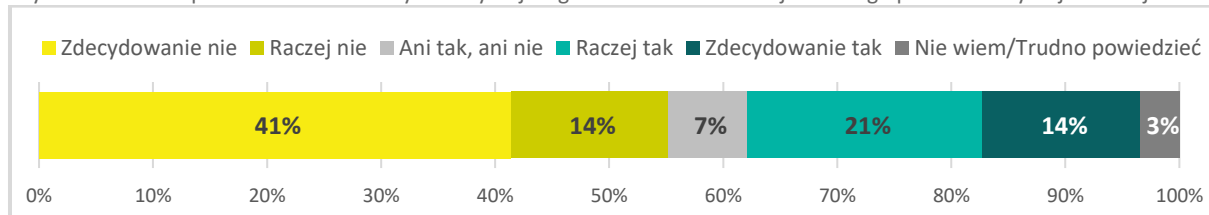
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji w większości (37% ankietowanych) przyznają, że ich podopieczni i personel nie wyrażali potrzeby rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.

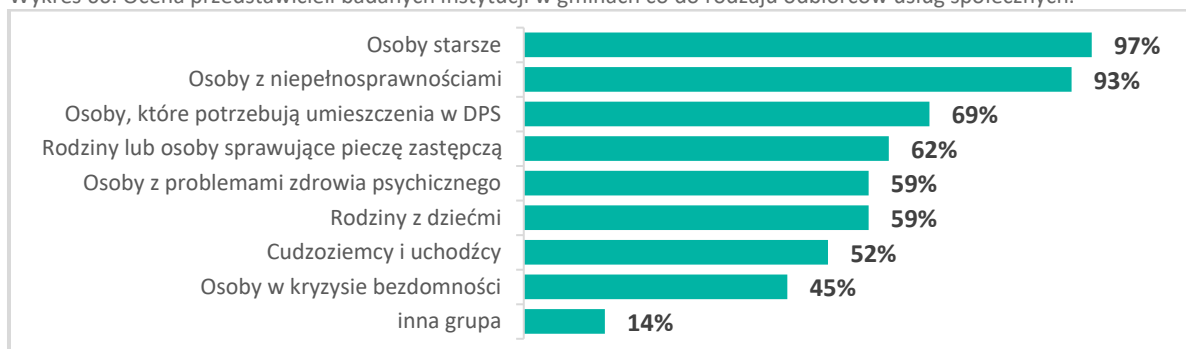
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W 35% instytucji zlokalizowanych w powiecie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

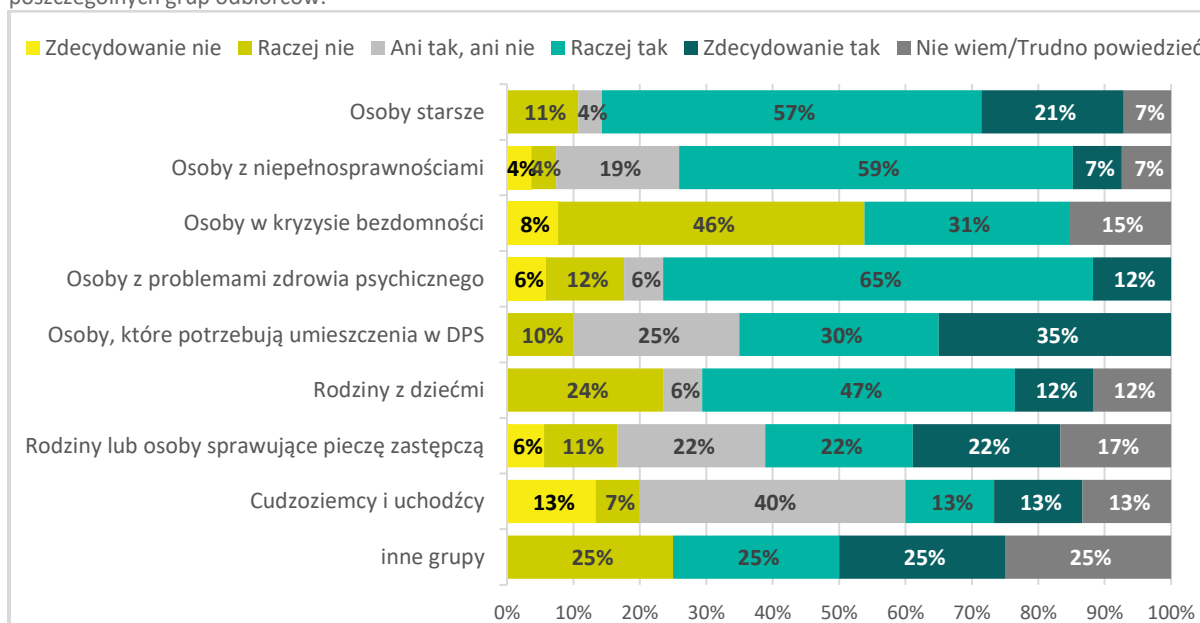
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do rodzaju odbiorców usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą.

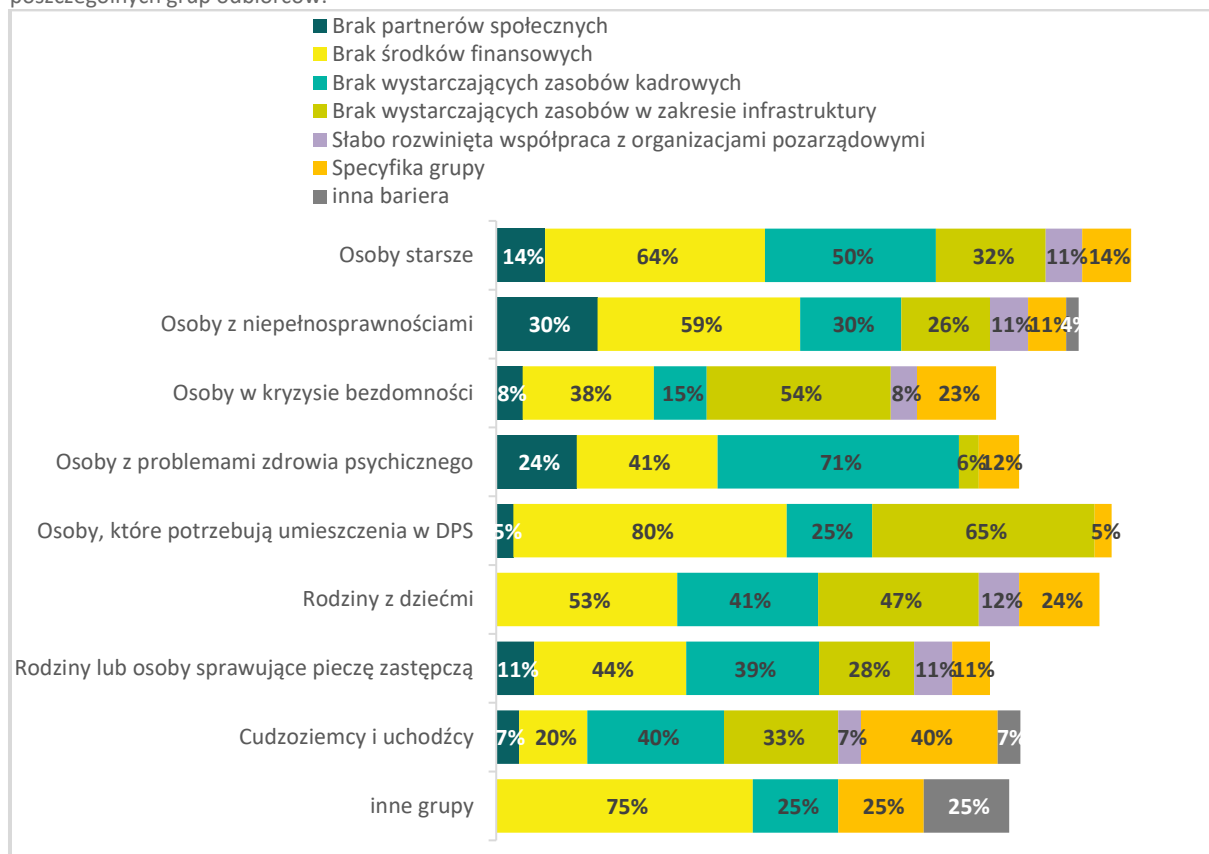
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

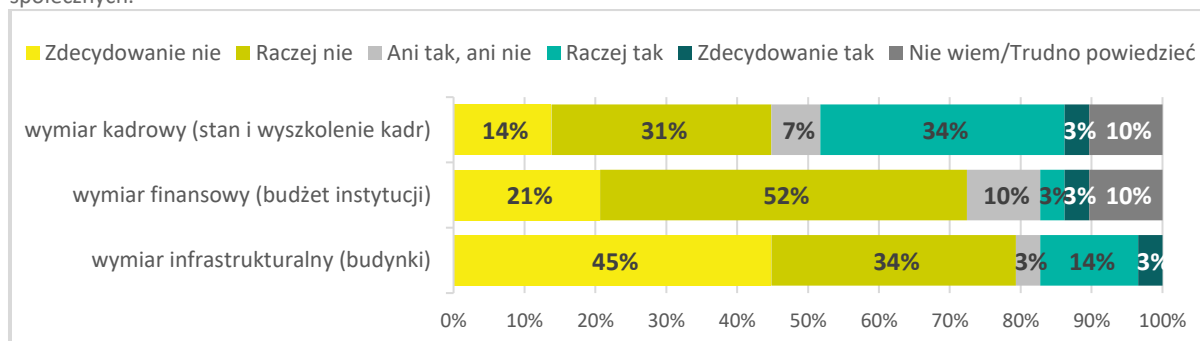
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie garwolińskim to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

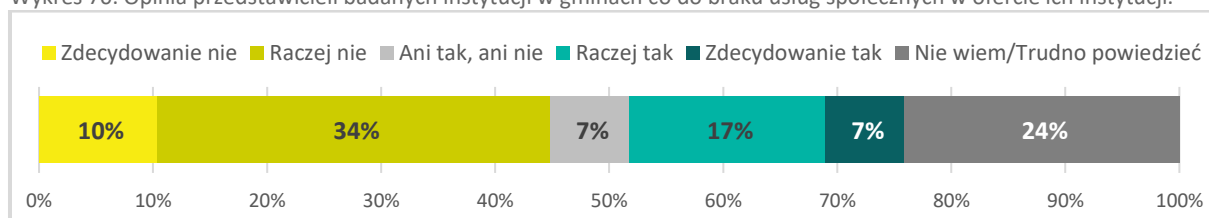
Instytucje zgłaszają brak gotowości do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 37% gotowe do 45% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 6% gotowe do 73% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 79% gotowe do 17% niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w powiecie garwolińskim co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

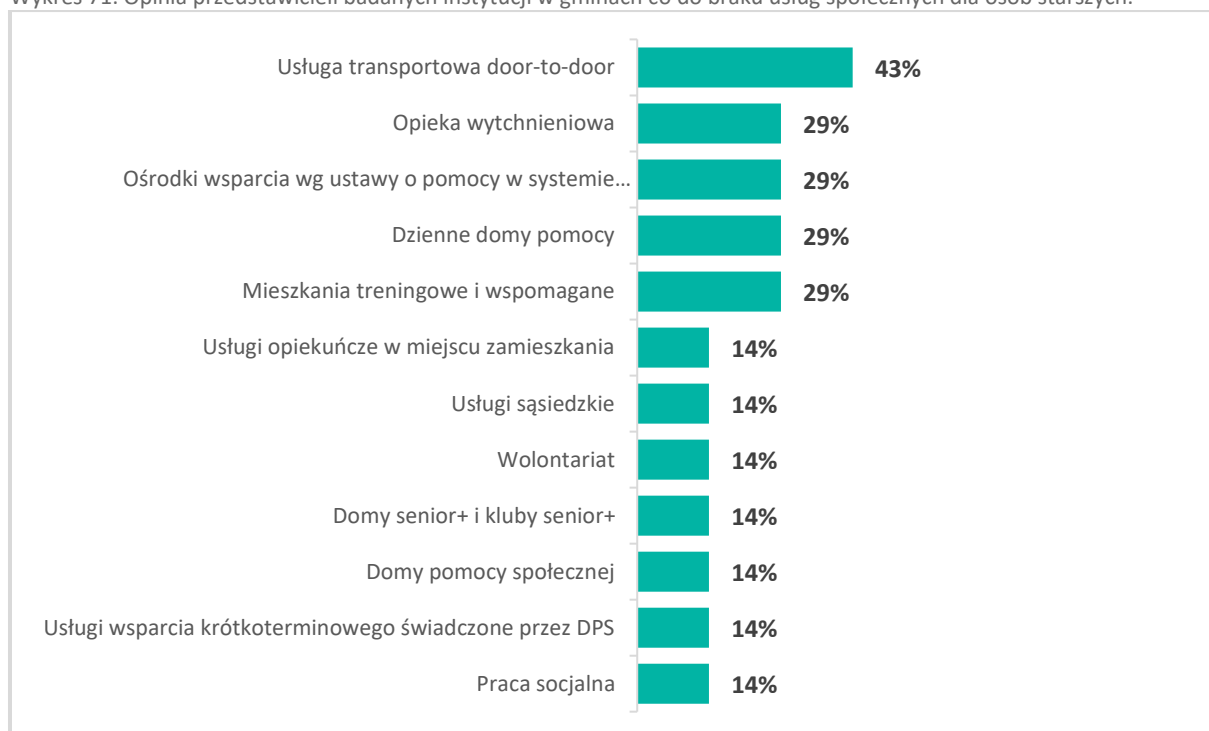
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem części (24%) przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze jakichś usług, aby lepiej odpowiadać na potrzeby klientów.

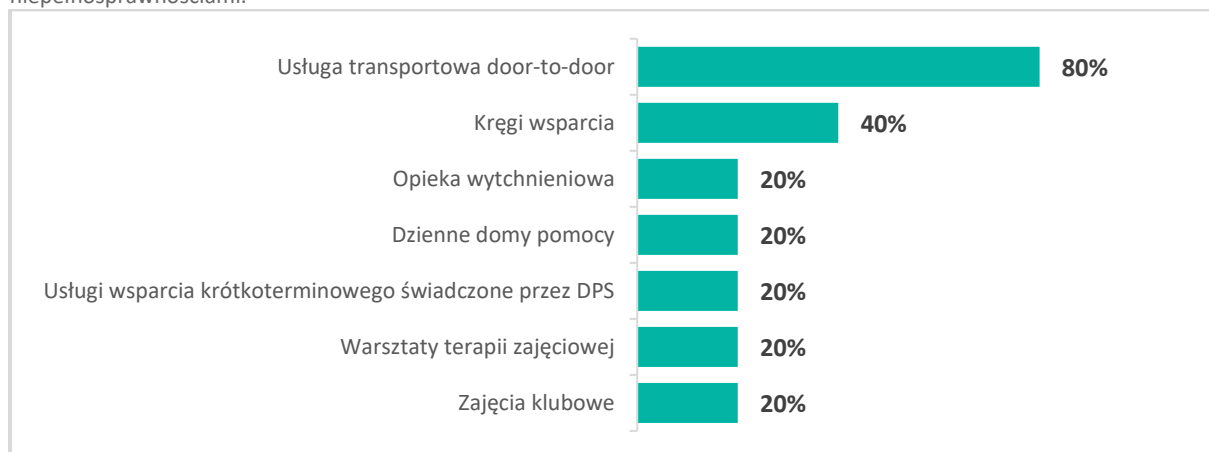
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: usługi transportowej door-to-door, wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej), dziennych domów pomocy, mieszkań treningowych i wspomaganych.

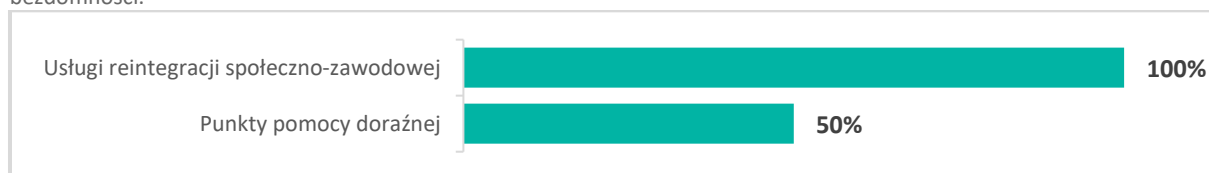
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: usługi transportowej door-to-door, kręgów wsparcia.

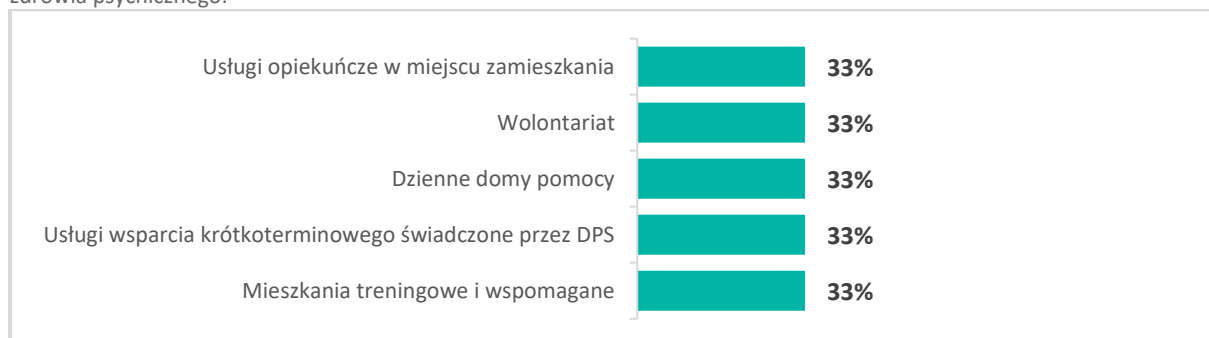
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w postaci: usług reintegracji społeczno-zawodowej oraz punktów pomocy doraźnej.

Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, wolontariatu, dziennych domów pomocy.

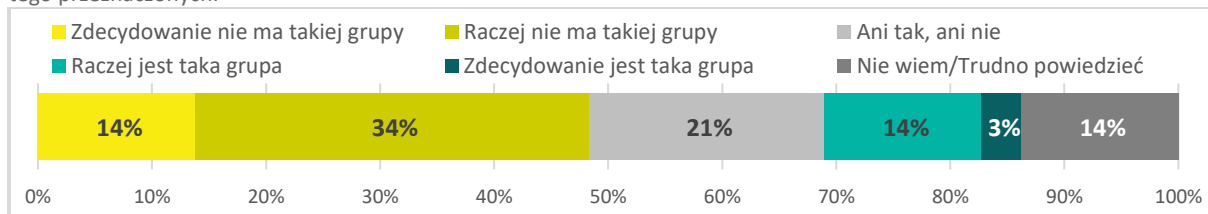
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii, prowadzenia placówek wsparcia dziennego.

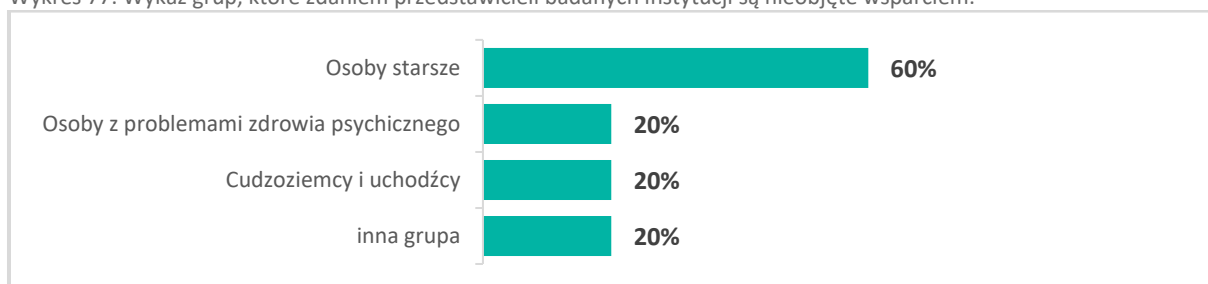
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji w mniejszości (17% ankietowanych) wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

Wykres 77. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem.

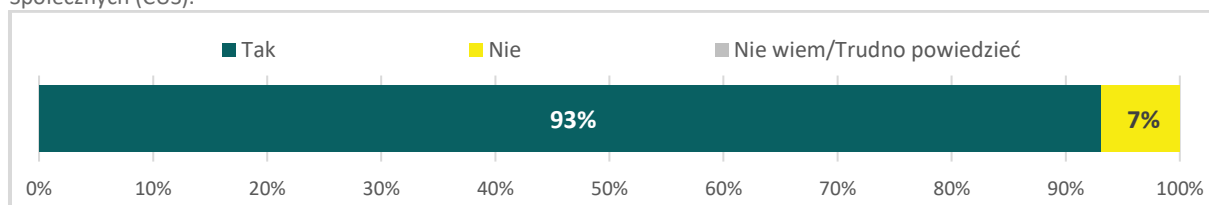
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Grupy społeczne nie objęte wsparciem instytucji gmin powiatu to: osoby starsze, osoby z problemami zdrowia psychicznego, cudzoziemcy, uchodźcy.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie powiatu garwolińskiego.

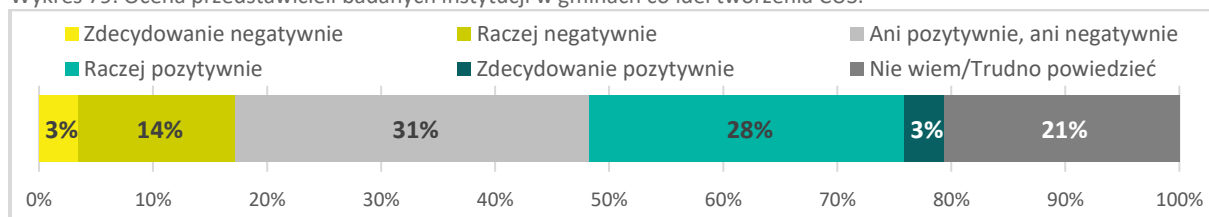
Wykres 78. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość przedstawicieli badanych instytucji (93% ankietowanych) w powiecie garwolińskim słyszała o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

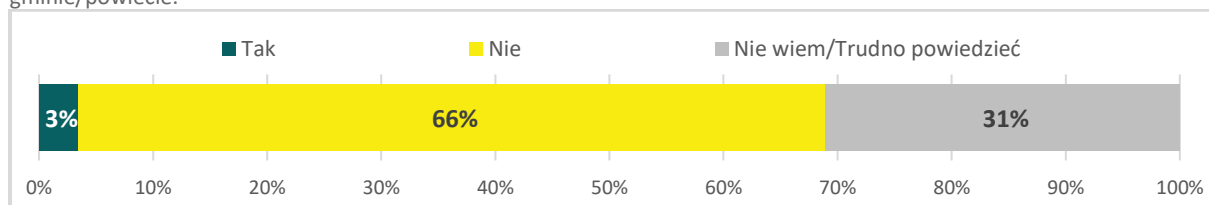
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do idei tworzenia CUS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie (31% ankietowanych) oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych.

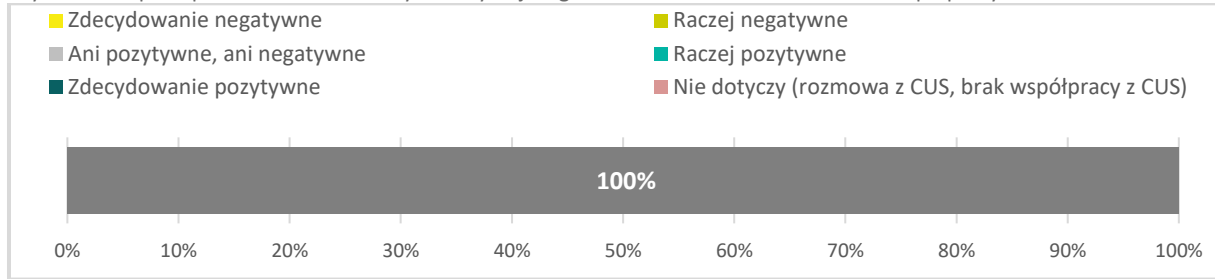
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

3% przedstawicieli instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje CUS.

Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do doświadczenia we współpracy z CUS.

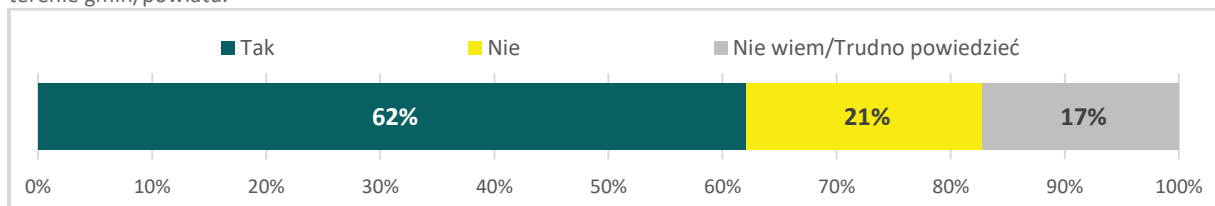
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w powiecie nie ocenili doświadczenia we współpracy z CUS.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie powiatu

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gmin powiatu garwolińskiego.

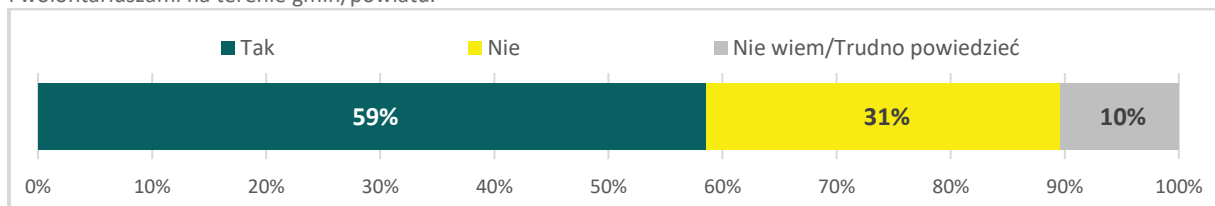
Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gmin/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdecydowana większość (62% ankietowanych) przedstawicieli instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

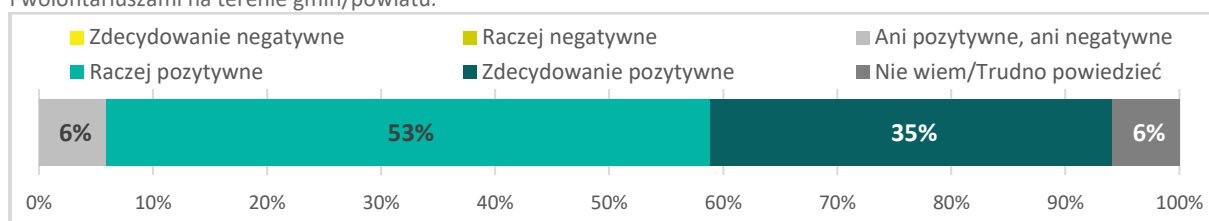
Wykres 83. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość (59% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

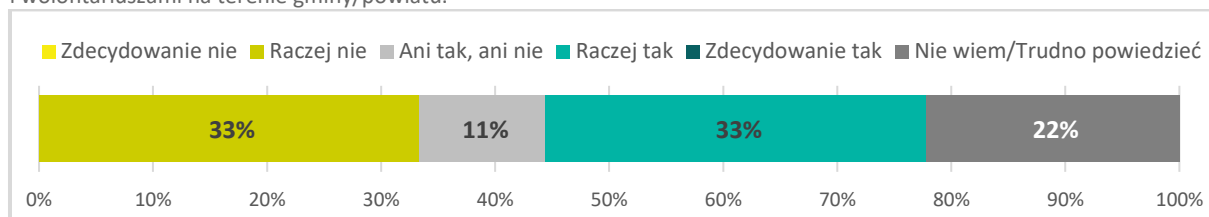
Wykres 84. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne (88% ankietowanych).

Wykres 85. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi (33% ankietowanych).

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie garwolińskim w 2023 r.	17
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie garwolińskim w 2023 r.	18
Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie garwolińskim w 2023 r.	18
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu garwolińskiego.	19
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu garwolińskiego.	21
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu garwolińskiego według rodzaju prowadzonej działalności.	21
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu garwolińskiego.	22
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie garwolińskim w 2023 roku.	25
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie garwolińskim w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.	26
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie garwolińskim w 2023 roku.	26
Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie garwolińskim 2023 roku.	27
Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.	27
Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie garwolińskim w 2023 r.	31

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.	34
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.	34
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.....	34
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.....	34
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.	35
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.	35
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.	35
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminy.....	36
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.	36
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.	36
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.....	37
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.	37
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.....	38
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.	38
Wykres 15. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób starszych.	38
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	39
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminy.	39
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.....	40
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami. ...	40
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.....	40
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.....	41
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	41
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.	42
Wykres 24. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.	42
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	43
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminy.	43
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.....	43
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	44
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.....	44
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	44
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	45
Wykres 32. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	45
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	46
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy.....	46

Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.	46
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	47
Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminach. ...	47
Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	48
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	48
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	49
Wykres 41. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	49
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gmin.	50
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminy.....	50
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.	50
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	51
Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	51
Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	52
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	52
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	53
Wykres 50. Brakujące w gminach usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.	53
Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	54
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.	55
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	55
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.....	56
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	57
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	58
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	58
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	58
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	58
Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	59
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminach o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.	59
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminach.	59
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.	60

Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.	60
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.	60
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do rodzaju odbiorców usług społecznych.	61
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	61
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	62
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.	62
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.	63
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób starszych.	63
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	64
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	64
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.	64
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	65
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.	65
Wykres 77. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem.	65
Wykres 78. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).	66
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do idei tworzenia CUS.	66
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.	66
Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do doświadczenia we współpracy z CUS.	67
Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gmin/powiatu.	67
Wykres 83. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu.	67
Wykres 84. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu.	68
Wykres 85. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	68